

A9-0008/2019

9.9.2019

PRANEŠIMAS

dėl Tarybos rekomendacijos dėl Europos Centrinio Banko pirmininkės skyrimo
(N9-0023/2019 - C9-0048/2019 – 2019/0810(NLE))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Roberto Gualtieri

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO	3
1 PRIEDAS. CHRISTINE LAGARDE GYVENIMO APRAŠYMAS (CV)	4
2 PRIEDAS. CHRISTINE LAGARDE ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS	11
ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA	54

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO

dėl Tarybos rekomendacijos dėl Europos Centrinio Banko pirmininkės skyrimo
(N9-0023/2019 - C9-0048/2019 – 2019/0810(NLE))

(Konsultavimasis)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 9 d. Tarybos rekomendaciją¹,
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 283 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, pagal kurią Europos Vadovų Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0048/2019),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 130 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0008/2019),
- A. kadangi 2019 m. liepos 16 d. raštu Europos Vadovų Taryba konsultavosi su Parlamentu dėl Christine Lagarde skyrimo Europos Centrinio Banko pirmininke aštuonerių metų kadencijai nuo 2019 m. lapkričio 1 d.;
- B. kadangi Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas įvertino siūlomos kandidatės kvalifikaciją, visų pirma atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 283 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir į visiško ECB nepriklausomumo reikalavimą pagal Sutarties 130 straipsnį; kadangi atlikdamas vertinimą komitetas gavo kandidatės gyvenimo aprašymą ir jos atsakymus į jai raštu pateiktus klausimus;
- C. kadangi vėliau, 2019 m. rugsėjo 4 d., komitetas surengė dviejų su puse valandų trukusį kandidatės klausymą, kurio metu kandidatė pasakė įžanginę kalbą ir atsakė į komiteto narių užduotus klausimus;
1. pateikia palankią nuomonę dėl Tarybos rekomendacijos skirti Christine Lagarde Europos Centrinio Banko pirmininke;
  2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir valstybių narių vyriausybėms.

---

¹ OL L 235, 2019 07 12, p. 1.

1 PRIEDAS. CHRISTINE LAGARDE GYVENIMO APRAŠYMAS (CV)

Asmens duomenys   Gimimo data: 1956 m. sausio 1 d.
Gimimo vieta: Paryžius
Pilietybė: Prancūzijos

Profesinė karjera

Tarptautinė finansų įstaiga

Nuo 2011 07 iki dabar   Tarptautinio valiutos fondo (Vašingtonas) generalinė direktorė

Viena visa kadencija nuo 2011 m. liepos mėn. iki 2016 m. liepos mėn., dalis antros kadencijos nuo 2016 m. liepos mėn. iki 2019 m. rugsėjo mėn.

Nacionalinės valdžios sektorius

2007 07 – 2011 07   Prancūzijos ekonomikos ir finansų ministrė

Tarybos pirmininkė per Prancūzijos pirmininkavimą Europos Sąjungai 2008 m. antrąjį pusmetį

ECOFIN pirmininkė

Susitikimo pirmininkė per Prancūzijos pirmininkavimą G 20 2011 m.

G 20 finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų susitikimo pirmininkė

2007 05 – 2007 06   Prancūzijos žemės ūkio ir žuvininkystės ministrė

2005 05 – 2007 05   Prancūzijos prekybos reikalų ministrė

Privatusis sektorius

1999 10 – 2005 05   tarptautinės advokatų kontoros „Baker McKenzie“ (Čikaga, JAV) generalinė direktorė

1995 10 – 1999 10   advokatų kontoros „Baker McKenzie“ generalinio vykdomojo komiteto narė ir vadovaujančioji partnerė (Paryžiaus biuras)

1981 05 – 1999   advokatė, daugiausia dirbusi verslo, įmonių susijungimo ir įsigijimo, antimonopolijos, darbo teisės srityse ir atstovavusi tarptautinėms bendrovėms teisme

1980 09 – 1982 09

sutarčių teisės dėstytoja Paryžiaus X teisės mokykloje

Išsilavinimas

Verslo teisės magistro diplomą, specializuotųjų aukštojo mokslo verslo ir darbo teisės studijų diplomą

Paryžiaus X teisės mokykla, 1980 m.

Ekonomikos ir finansų magistro diplomą su pagyrimu, diplominis darbas apie JAV vartotojų judėjimą, Ralpho Naderio įkurtą organizaciją „Public Citizen“

Provanso Ekso Politikos mokslų institutas, 1977 m.

Amerikiečių literatūros magistro diplomą

Avinjono menų kolegija, 1977 m.

Profesinė kvalifikacija: Paryžiaus advokatūros narė

Tarptautiniai akademiniai apdovanojimai

Luvėno La Nevės garbės daktarė

Monrealio universiteto garbės daktarė

Ramiojo vandenyno universiteto garbės narė,

Vašingtono koledžo garbės narė

Klermonto D. McKenna koledžo garbės narė

Kembridžo D. Robinsono koledžo garbės bendrijos narė

Apdovanojimai ir pareigos

2011	Provanso Ekso Politikos mokslų instituto direktorių tarybos narė
2011	Atlanto tarybos suteiktas 2011 m. pasaulio piliečio apdovanojimas
2011	Pasaulio ekonomikos forumo direktorių tarybos narė
2011	Europos instituto suteiktas transatlantinės lyderystės apdovanojimas
2012	Peru suteiktas Hipolito Unanue apdovanojimas už ekonominius ir finansinius nuopelnus
2012	Nacionalinio garbės legiono karininko rango ordinas
2012	Kanados tarptautinės tarybos suteiktas metų globalisto apdovanojimas
2012	Luvėno universiteto suteiktas garbės laipsnis
2012	Arabų šalių bankų sąjungos suteiktas 2012 m. lyderio apdovanojimas
2013	Dramblio Kaulo Kranto suteiktas didysis karininko ordinas
2013	J. Holton ir C. Arms mokyklos globėjų tarybos narė
2014	Pasaulinio fondo suteiktas inauguracinis apdovanojimas už pasaulinius pasiekimus
2014	Monrealio universiteto garbės daktarė

- 2014 Monrealio konferencijos valdančiosios tarybos narė
- 2014 2014 m. žurnalo „Foreign Policy Magazine“ skirtas metų diplomato apdovanojimas
- 2015 advokatų kontoros „Baker and McKenzie“ garbės narė
- 2015 J. Holton ir C. Arms mokyklos lėšų rinkimo kampanijos garbės pirmininkė
- 2015 Prancūzijos nacionalinio orkestro turo po JAV ir Kanadą garbės komiteto pirmininkė
- 2016 Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus aukšto lygio grupės moterų ekonominio įgalėjimo klausimais narė
- 2016 Kolumbijos universiteto Tarptautinių reikalų mokyklos suteiktas pasaulinio lyderio apdovanojimas
- 2016 Mohamedo Bin Rašido garbės medalis moterims
- 2016 žurnalo „Glamour Magazine“ skirtas metų moters titulas ir apdovanojimas už viso gyvenimo pasiekimus
- 2016 Ramiojo vandenyno universiteto garbės narė
- 2017 Aukščiausiojo lygio susitikimo moterų klausimais Tarptautinio planavimo komiteto suteiktas pasaulinės moterų lyderystės apdovanojimas
- 2017 Vašingtono koledžo garbės narė
- 2018 G 7 Patariamiosios tarybos lyčių lygybės klausimais narė
- 2018 Džibučio suteiktas Liepos 27-osios komandoro ordinas
- 2018 Klermonto D. McKenna koledžo garbės narė
- 2018 Bankininkystės instituto bendrijos narė
- 2018 organizacijos „Appeal of Conscience Foundation“ suteiktas pasaulinio sąžinės balso lyderio apdovanojimas
- 2019 J. Holton ir C. Arms mokyklos išskirtinių absolventų apdovanojimas
- 2019 Atlanto tarybos suteiktas išskirtinio tarptautinio lyderio apdovanojimas
- 2019 Tarptautinio lyčių lygybės užtikrinimo tinklo narė ir tinklo Finansų centro pirmininkė
- 2019 D. Robinsono koledžo garbės bendrijos narė

Publikacijos

Breaking New Grounds in French Labor Law, 1982

Fragmentation Risks – Finance & Development, 2012 09

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2012/09/straight.htm>

Dare the Difference – Finance & Development, 2013 06

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2013/06/straight.htm>

Focus, Flexibility, Service – Finance & Development, 2014 09

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2014/09/straight.htm>

Path to Development – Finance & Development, 2015 06
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2015/06/straight.htm>

The Voice of Youth – Finance & Development, 2017 06
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2017/06/straight.htm>

A Regulatory Approach to Fintech – Finance and Development, 2018 03
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2018/06/how-policymakers-should-regulate-cryptoassets-and-fintech/straight.htm>

A Global Imperative to Empower Women – Finance & Development, 2019 03
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2019/03/empowering-women-critical-for-global-economy-lagarde.htm>

Svarbiausios kalbos

Global Risks Are Rising, But There Is a Path to Recovery, Džekson Holas, 2011 08
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp082711>

Global Challenges in 2012, Berlynas, 2012 01
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp012312>

Anchoring Stability to Sustain Higher and Better Growth, Ciurichas, 2012 05
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp050712>

The Legacy of Charlemagne – Schäuble and European Integration, Achenas, 2012 05
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp051612>

The Global Calculus of Unconventional Monetary Policies, Džekson Holas, 2013 08
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp082313>

The Challenge Facing the Global Economy: New Momentum to Overcome a New Mediocre, Vašingtonas, 2014 10
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp100214>

Daring the Difference: The 3 L's of Women's Empowerment, Vašingtonas, 2014 05
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp051914>

Lifting the Small Boats, Briuselis, 2015 06
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp061715>

Not Your Grandmother's IMF, Annual Meetings, Lima, 2015 10
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp100915>

Demographic Changes and the Role of Fiscal Policy, MIT, 2016 03
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp030416>

Addressing Corruption with Clarity, Brukingso institutas, 2017 09
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/09/18/sp091817-addressing-corruption-with->

[clarity](#)

A Time to Repair the Roof, Harvardo universitetas, 2017 10

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/10/04/sp100517-a-time-to-repair-the-roof>

Central Banking and Fintech, A Brave New World, Anglijos bankas, 2017 09

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/09/28/sp092917-central-banking-and-fintech-a-brave-new-world>

A Compass to Prosperity: The Next Steps of Euro Area Economic Integration, Berlynas, 2018 03

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/03/26/sp032618-a-compass-to-prosperity-the-next-steps-of-euro-area-economic-integration>

Age of Ingenuity: Reimagining 21st Century International Cooperation, H. Kisindžerio paskaita, Kongreso biblioteka, 2018 12

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/12/04/sp120418-md-kissinger-speech>

Creating a Better Global Trade System, Portlendas, 2018 05

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/05/14/sp-lagarde-creating-a-better-global-trade-system>

Steer, Don't Drift: Managing Risks to Keep the Global Economy on Course, TVF, 2018 10

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/09/27/sp100118-steer-dont-drift>

Winds of Change: The Case for New Digital Currency, Singapūro finansų technologijų festivalis, 2018 11

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/11/13/sp111418-winds-of-change-the-case-for-new-digital-currency>

Belt and Road Initiative: Strategies to Deliver in the Next Phase, Pekinas, 2018 04

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/04/11/sp041218-belt-and-road-initiative-strategies-to-deliver-in-the-next-phase>

Euro 2.0: Past, Present, and Future of Euro Area Integration, The Euro at 20 Conference, Dublinas, 2018 06

https://www.imf.org/en/News/Seminars/Conferences/2018/05/17/~/_link.aspx?_id=D56874C433F343C6BE326A611F4D62E9&_z=z

New Economic Landscape, New Multilateralism, Bali Annual Meetings, 2018 10

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/10/11/sp101218-new-economic-landscape-new-multilateralism>

The Case for the Sustainable Development Goals, Helen Alexander paskaita, TVF, 2018 09

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/09/17/sp09172018-the-case-for-the-sustainable-development-goals>

The Financial Sector: Redefining a Broader Sense of Purpose, Tacito paskaita, Londonas, 2019 02

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/02/21/sp022819-md-the-financial-sector>

[redefining-a-broader-sense-of-purpose](#)

The Euro Area: Creating a Stronger Economic Ecosystem, Prancūzijos bankas, 2019 03.
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/03/28/sp032819-the-euro-area-creating-a-stronger-economic-ecosystem>.

Forging a Stronger Social Contract – the IMF’s Approach to Social Spending, Ženeva, 2019 06
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/06/14/sp061419-md-social-spending>

Atrinkti TVF tinklaraščio straipsniai

Getting Real on Meeting Paris Climate Change Commitments
https://blogs.imf.org/2019/05/03/getting-real-on-meeting-paris-climate-change-commitments/?utm_medium=email&utm_source=govdelivery

Corporate Taxation in the Global Economy
<https://blogs.imf.org/2019/03/25/corporate-taxation-in-the-global-economy/>

When History Rhymes
<https://blogs.imf.org/2018/11/05/when-history-rhymes/>

Economic Gains from Gender Inclusion: Even Greater Than You Thought
<https://blogs.imf.org/2018/11/28/economic-gains-from-gender-inclusion-even-greater-than-you-thought/>

Realizing the Potential of the G20 Compact with Africa
<https://blogs.imf.org/2018/10/30/realizing-the-potential-of-the-g20-compact-with-africa/>

Ten Years After Lehman—Lessons Learned and Challenges Ahead
<https://blogs.imf.org/2018/09/05/ten-years-after-lehman-lessons-learned-and-challenges-ahead/>

Addressing the Dark Side of the Crypto World
<https://blogs.imf.org/2018/03/13/addressing-the-dark-side-of-the-crypto-world/>

A Dream Deferred: Inequality and Poverty Across Generations in Europe
<https://blogs.imf.org/2018/01/24/a-dream-deferred-inequality-and-poverty-across-generations-in-europe/>

Fintech—Capturing the Benefits, Avoiding the Risks
<https://blogs.imf.org/2017/06/20/fintech-capturing-the-benefits-avoiding-the-risks/>

Protecting Education and Health Spending in Low-Income Countries
<https://blogs.imf.org/2017/06/06/protecting-education-and-health-spending-in-low-income-countries/>

To Boost Growth: Employ More Women
<https://blogs.imf.org/2016/09/14/to-boost-growth-employ-more-women/>

Migration: A Global Issue in Need of a Global Solution

<https://blogs.imf.org/2015/11/11/migration-a-global-issue-in-need-of-a-global-solution/>

Unlocking Latin America's Huge Potential

<https://blogs.imf.org/2014/12/02/unlocking-latin-americas-huge-potential/>

Jobs and Growth: Supporting the European Recovery

<https://blogs.imf.org/2014/01/28/jobs-and-growth-supporting-the-european-recovery/>

A New Frontier for Kenya and Africa

<https://blogs.imf.org/2014/01/08/a-new-frontier-for-kenya-and-africa/>

What We Can Do to Improve Women's Economic Opportunities

<https://blogs.imf.org/2013/03/08/what-we-can-do-to-improve-womens-economic-opportunities/>

How to Get the Balance Right: Fiscal Policy at a Time of Crisis

<https://blogs.imf.org/2012/05/06/how-to-get-the-balance-right-fiscal-policy-at-a-time-of-crisis/>

2 PRIEDAS. CHRISTINE LAGARDE ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS

A. Biografija ir profesinis pasirėngimas

1. *Nurodykite svarbiausius savo profesinių įgūdžių pinigų politikos, finansų ir verslo srityse aspektus, taip pat pagrindinius savo europinės ir tarptautinės patirties aspektus.*

Mano profesinė patirtis apima pastaruosius keturis dešimtmečius ir susiformavo iš išskirtinio patirties privačiąjame sektoriuje (kaip praktikuojančios advokatės ir vykdomosios direktorės amerikiečių advokatų kontoroje „Baker McKenzie“ nuo 1980 iki 2005 m.) ir patirties viešosios politikos vadovaujančiose pareigose tiek nacionaliniu lygmeniu (kaip prekybos reikalų ministrės ir finansų ministrės nuo 2005 iki 2011 m.), tiek tarptautiniu lygmeniu (kaip Tarptautinio valiutos fondo generalinės direktorės nuo 2011 m. iki dabar) derinio. Būdama Prancūzijos ministrė ir ES Tarybos narė, labiau tiesiogiai dalyvavau ES sprendimų priėmimo procese.

Eidama visas šias pareigas, susidurdavau su verslo ir finansų reikalais. Kai buvau advokatė, visi mano klientai buvo stambūs verslo subjektai. Taip pat labai daug patirties, susijusios su finansų pasauliu, įgijau būdama ekonomikos ir finansų ministre ir TVF generaline direktore. Eidama visas šias pareigas, dirbau nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu tiek privačiąjame, tiek viešajame sektoriuje; mano darbo kalba pastaruosius maždaug 40 metų yra anglų, išskyrus šešerius metus Prancūzijos vyriausybėje.

Esu įgijusi įvairialypės patirties, pradedant mokesčiais ir antimonopolijos politika, darbo teise, įmonių susijungimo ir įsigijimo praktika, baigiant finansų krizės valdymu nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu vykstant pasaulinei finansų krizei. Pastaruoju metu įgyta profesinė patirtis einant TVF generalinės direktorės pareigas susijusi su man patikėtu neparalelių trijų krypčių darbu: i) politikos gairių teikimu ir ekonomikos stebėjimu, ii) krizės valdymu ir skolinimo programomis, iii) mokymais ir pajėgumo stiprinimu. Eidama visas šias pareigas, nuolat bendraudavau su politikos formuotojais aukščiausiu lygmeniu ir galėjau pasinaudoti tais ryšiais įstaigų, kurioms tuo metu vadovaudavau, naudai. Taigi, dėl įgytos tokios profesinės patirties visapusiškai suprantu Europos ir pasaulio ekonomiką ir esu įgijusi tarptautinę reputaciją. Tai, kad esu įgijusi vadovavimo tokiai didelei tarptautinei įstaigai kaip TVF patirties, dar geriau parodo mano gebėjimą įsiklausyti į darbuotojų ir suinteresuotųjų subjektų nuomonę, formuoti bendrą ir modernią viziją, laikytis kolegialumo principo ir siekti konsensuso, kad būtų užtikrinti geresni rezultatai.

2. *Ar turite verslo, finansinio turto ar kitokių įsipareigojimų, kurie galėtų būti nesuderinami su numatomomis Jūsų pareigomis? Ar yra kokių nors svarbių kitų asmeninių arba kitokių veiksmų, į kuriuos Parlamentui būtina atsižvelgti svarstant Jūsų kandidatūrą?*

Kai 2005 m. tapau prekybos reikalų ministre, atsisakiau visų kitų pareigų, kurios galėjo būti nesuderinamos, tokių kaip narystė ING taryboje ar kituose su „Baker McKenzie“ susijusiuose subjektuose, įskaitant narystę Europos teisės centro, kurį aš įsteigiau 1995 m., taryboje.

Vėliau sutikdavau eiti tik garbės pareigas, tokias kaip narystė Kembridžo D. Robinsono koledžo patariamojoje taryboje ir garbės narystė J. Holton ir C. Arms mokyklos Vašingtone taryboje, iš anksto pritarus TVF tarybos Etikos komitetui.

Be to, nuosekliai gindavau moterų teises visais diskriminacijos ir nelygybės atvejais. Ketinu ir toliau taip daryti ir tikiuosi, kad tai netrukdyt man vykdyti įgaliojimų spręsti pinigų politikos klausimus ir neatitrauks manęs nuo pareigų – jas vykdysiu kaip galėdama geriau. Tą patį galiu pasakyti ir apie klimato kaitos klausimus ir aplinkos apsaugą.

3. Kokių pagrindinių tikslų sieksite per Europos Centrinio Banko pirmininkės aštuonerių metų kadenciją?

Pagrindinis ECB tikslas yra užtikrinti kainų stabilumą ir ECB turės tai daryti ES ir pasaulyje esančiomis sąlygomis, kurios labai pasikeitė per pastaruosius dešimt metų. Šiomis sąlygomis, kalbant apie pažengusios ekonomikos regionus, būdingas vidutinis augimas ir maža infliacija. Nors finansų sektorius saugesnis ir geriau reguliuojamas nei prieš pasaulinę finansų krizę, lėtas augimas ir maža infliacija bus iššūkis finansų tarpininkams, kurių verslo modelis susiformavo dinamiško augimo ir didelės infliacijos aplinkoje. Be to, naujos ir neretai griunamojo pobūdžio technologijos keičia ekonomikos veikimo būdus. Tarptautiniu bendradarbiavimu abejojama, klimato kaita ir ekstremalūs klimato pokyčiai kelia grėsmę aplinkai, daugelyje pasaulio regionų visuomenė sparčiai sensta.

Tokiomis aplinkybėmis ECB turės ir toliau atidžiai stebėti ir analizuoti ekonomikos ir finansų pokyčius Europoje ir visame pasaulyje. Jei būsiu paskirta ECB pirmininke, skatinsiu įstaigos budrumą ir naujų tendencijų stebėjimą ir raginsiu, kad jos būtų tiriamos. Sieksiu konsensuso Valdančiojoje taryboje ir dėsiu pastangas informuoti apie ECB strategiją ir politiką sudėtingame pasaulyje kuo aiškiau ir paprasčiau, atsižvelgdama į daugiasluksnę ir daugiakultūrinę auditoriją, pradedant Europos Sąjungos piliečiais ir baigiant finansų rinkomis.

Esu labai tvirtai įsitikinusi, kad euras yra europinė viešoji gėrybė ir kad reikia toliau gerinti jo tarptautinę poziciją. To siekiant visų labai labai svarbu tvirta institucinė ekonomikos ir pinigų sąjungos (EPS) struktūra ir ryžtingas ECB, susitelkęs į kainų stabilumo užtikrinimą.

B. ECB pinigų politika

4. Kaip vertinate pastarųjų aštuonerių metų ECB įgyvendintą pinigų politiką? Kokių pakeitimų, jeigu turite tokių pasiūlymų, siektumėte įgyvendinti, jei taptumėte ECB pirmininke?

ECB pagrindinis tikslas – užtikrinti kainų stabilumą euro zonoje. ECB yra apibrėžęs kainų stabilumą kaip metinį teigiamą infliacijos lygį, kuris neviršija 2 proc., ir pareiškęs, kad, dėdamas pastangas užtikrinti kainų stabilumą, jis sieks, kad per vidutinės trukmės laikotarpį infliacijos lygis beveik siektų 2 proc., tačiau jų neviršytų.

ECB darbo sąlygos per pastaruosius aštuonerius metus buvo labai sudėtingos. Reaguodamas į

finansų ir valstybių skolų krizes, ECB ėmėsi priemonių, kurios iš esmės padėjo apsaugoti pinigų politikos poveikio mechanizmą, palaikė euro zonos ekonomiką ir galiausiai privedė infliaciją prie tokių lygių, kurie labiau atitinka ECB politikos tikslą.

Visų pirma, nuo 2014 m. birželio mėn. pradėtos taikyti skatinamosios priemonės, įskaitant tikslines ilgesnio laikotarpio refinansavimo operacijas, neigiamas palūkanų normas, didelio masto turto pirkimą ir išankstines gaires, padėjo per krizės piką sėkmingai pažaboti defliacijos ir euro nominalo pakeitimo riziką. 2014 m. birželio mėn. bendroji infliacija buvo gerokai mažesnė nei 1 proc. ir toliau mažėjo. Šiuo metu numatoma bendroji infliacija turėtų siekti 1,3 proc. 2019 m., 1,4 proc. 2020 m. ir 1,6 proc. 2021 m. Per pastaruosius šešerius metus euro zonoje stebimas nuolatinis augimas, o nedarbas sumažėjo iki žemiausio lygio nuo 2008 m. liepos mėn. Palaipsnis darbo rinkos įsitempimas yra signalas, kad ECB politikos priemonės sudaro reikiamas sąlygas infliacijai toliau augti.

Apskritai, kalbant apie pastaruosius aštuonerius metus, norėčiau pasakyti, kad ECB pinigų politika buvo efektyvi ir sėkminga. ECB skaičiavimais, per 2016–2020 m. laikotarpį augimas ir infliacija būtų buvę 1,9 proc. mažesni, jei nuo 2014 m. vidurio iki 2018 m. vidurio ECB nebūtų ėmęsis veiksmų. Tačiau, kita vertus, pastaraisiais metais infliacija nuolat nesiekia lygių, kurie atitiktų ECB infliacijos tikslą. Euro zonos ekonomikos plėtra pastaruoju metu taip pat sulėtėjo ir drauge su augimo perspektyvomis numatoma rizika kreipia tendencijas į neigiamą pusę. Todėl aišku, kad pinigų politika turi ir toliau, kiek įmanoma numatyti į ateitį, būti labai skatinamojo pobūdžio.

Žvelgiant į priekį, būtų pravartu iš finansų krizės pasimokyti apie tai, kaip keičiasi makroekonominė aplinka ir infliacijos procesas. Šie duomenys galėtų pagrįsti būsimas diskusijas apie ECB pinigų politikos vykdymą ir operacijų aspektus, sykiu nagrinėjant, kaip ECB galėtų kuo geriau remti bendrųjų kryptį Europos Sąjungoje, pvz., darnų ir įtraukų augimą, nedarant poveikio pagrindiniam ECB tikslui užtikrinti kainų stabilumą. Be to, reguliavimo aplinkos ir finansų tarpininkavimo pokyčiai per pastaruosius metus gali duoti pagrindo persvarstyti pinigų politikos operacijų sistemą. Drauge su kitais centriniais bankais ECB, reaguodamas į finansų krizę ir rinkos praktiką, daug koregavo būdus, kuriais jis įgyvendina pinigų politiką. Todėl pirmiausia derėtų svarstyti, kaip pinigų politika bus įgyvendinama per ilgesnį laikotarpį, įskaitant centrinių bankų balansų dydį ir sudėtį ir pasirenkamas politikos priemonės.

5. Kokia yra didžiausia rizika ir (arba) galimybės, susijusios su euru? Kokie didžiausi pavojai ir iššūkiai, Jūsų nuomone, laukia ECB?

Pagrindinis ECB artimiausiu metu laukiantis iššūkis yra dabartinės makroekonominės ir tarptautinės sąlygos. Euro zonos ekonomikos augimas lėtėja ir drauge su augimo perspektyvomis numatoma rizika kreipia tendencijas į neigiamą pusę. Infliacija tebėra silpna. Todėl aišku, kad pinigų politika turi ir toliau, kiek įmanoma numatyti į ateitį, būti labai skatinamojo pobūdžio. ECB gali naudotis labai įvairiomis priemonėmis ir turi būti pasirėngęs imtis veiksmų. Tai, kokiomis tiksliai priemonėmis bus naudojamosi, priklausys nuo sukrėtimų, darančių poveikį infliacijos perspektyvoms, pobūdžio ir finansų rinkų sąlygų. Nors aš nemanau, kad ECB, vykdydamas politiką, pasiekė efektyvią apatinę palūkanų normų ribą, aišku, kad

žemos palūkanų normos turi poveikį bankų sektoriui ir apskritai finansiniam stabilumui. Taigi, bus itin svarbu atidžiai stebėti, ar ateityje negalėtų pasirodyti neigiamų pašalinių padarinių, jei žemos palūkanų normos bus taikomos ilgesnį laiką.

Be to, ECB susiduria su vis daugiau struktūrinių iššūkių ir turės, be kita ko, reaguoti į lūkesčius dėl to, ką jis gali ir ko jis negali, kad išliktų pasitikėjimas jo vykdoma politika. Nors pinigų politika yra veiksminga priemonė siekiant stabilizuoti ekonomikos ciklą, ji negali padidinti ilgesnio laikotarpio šalių augimo potencialo. Kitose srityse ir tais atvejais, kai kyla nauji iššūkiai, pradėdant skaitmeninimu ir kriptovaliutomis, kibernetiniu saugumu ir kova su pinigų plovimu ir baigiant klimato kaita, ECB turės paaiškinti, kaip jie veikia jo operacijas ir kaip jis gali prisidėti prie šių iššūkių sprendimo.

Kalbat apie eurą, institucinė struktūra, pradėta įgyvendinti per krizę, konkrečiai bankų sąjungą, Europos krizės valdymo sistemą ir kapitalo rinkų sąjungą apimanti struktūra, tebėra neužbaigta. Euro zonos struktūrai taip pat vis dar trūksta centrinės fiskalinės priemonės makroekonomikai stabilizuoti. Pažanga šiose srityse ne tik padarys euro zoną atsparesnę, bet ir padidins pinigų politikos efektyvumą ir euro tarptautinį vaidmenį. Viena iš svarbių pamokų per pirmuosius dvidešimt euro gyvavimo metų rodo, kad, norint pasinaudoti bendros valiutos teikiamomis galimybėmis, reikia patikimos nacionalinės ekonomikos ir biudžeto politikos, atitinkančios tiek tam tikrų valstybių narių, tiek visos euro zonos interesus.

6. Federalinio rezervo institucijos ir Kanados bankas neseniai pranešė, kad bus persvarstomos jų pinigų politikos sistemos. Ar manote, kad, praėjus dvidešimčiai metų nuo euro įvedimo, atėjo laikas atlikti panašią peržiūrą ECB?

Apskritai pinigų politikos strategija turėtų visą laiką kisti taip, kad ECB įgaliojimai būtų kuo geriau vykdomi. Kadangi nuo paskutinės 2003 m. atliktos strategijos peržiūros jau praėjo nemažai laiko, būtų pravartu iš finansų krizės pasimokyti apie tai, kaip keičiasi makroekonominė aplinka ir infliacijos procesas. Taip pat būtų galima apsvarstyti, kaip ECB pinigų politika galėtų kuo geriau remti bendrųjų kryptųjų politiką Europos Sąjungoje, pvz., darnų ir įtraukų augimą, nedarant poveikio pagrindiniam ECB tikslui užtikrinti kainų stabilumą.

Kalbat apie pinigų politikos įgyvendinimą ar operacijų sistemą, centriniai bankai, reaguodami į pasaulinę finansų ir ekonomikos krizę, daug koregavo būdus, kuriais jie įgyvendina savo pinigų politiką, visų pirma pradėjo taikyti netradicines priemones. Tačiau finansų rinkos taip pat patyrė didelių pokyčių, kuriuos lėmė reguliavimo aplinkos, rinkos infrastruktūrų ir finansų tarpininkavimo pasikeitimai. Tokiomis aplinkybėmis bus svarbu, be kita ko, persvarstyti, kaip vykdyti operacijas ir įgyvendinti pinigų politiką, visų pirma apsvarstyti, kokie elementai turėtų išlikti ilgesnį laikotarpį. Atsižvelgiant į tai, kad tarpininkavimas finansų rinkose ir reguliavimo aplinka pasikeitė, operacijų sistemos tikriausiai skirsis nuo sistemų, taikytų prieš krizę, įskaitant balansų dydį ir struktūrą bei priemones, kuriomis įgyvendinamos konkrečios pinigų politikos nuostatos.

7. Kaip dabartinėmis makroekonominėmis sąlygomis ECB turėtų vykdyti savo pinigų politiką?

Kaip vertinate ECB veiklos rezultatus siekiant pagrindinio tikslo užtikrinti kainų stabilumą? Ką manote apie pastaruju metu teikiamus pasiūlymus interpretuoti 2 proc. infliacijos tikslą kaip simetrišką tikslą? Ką manote apie raginimus įtraukti finansinį stabilumą ar turto kainų infliaciją kaip antrąjį ECB pinigų politikos tikslą?

ECB politikos reakcija turėjo didelį poveikį kovojant su defliacijos rizika, pradėjusia ryškėti 2014 m. Kai ECB pradėjo įgyvendinti išsamų politikos priemonių paketą 2014 m. liepos mėn., bendroji infliacija buvo gerokai mažesnė nei 1 proc. ir toliau mažėjo. Šiuo metu bendroji infliacija siekia maždaug 1 proc., o birželio mėn. Eurosistemos prognozėse numatoma bendroji infliacija turėtų siekti 1,3 proc. 2019 m., 1,4 proc. 2020 m. ir 1,6 proc. 2021 m. Tikimybė, kad finansų rinkos tikėtis defliacijos, taip pat sumažėjo, kalbant apie piko lygius, o nedarbas sumažėjo iki žemiausio lygio imant nuo 2008 m. liepos mėn. Palaipsnis darbo rinkos įsitempimas yra signalas, kad ECB politikos priemonės sudaro reikiamas sąlygas kainoms toliau augti.

Visgi dabartinis infliacijos lygis ir infliacijos perspektyva, nurodyta naujose

Eurosistemos darbuotojų prognozėse, neatitinka ECB tikslo užtikrinti, kad infliacija beveik siektų 2 proc., tačiau jų neviršytų. Taigi, be kita ko, atsižvelgiant į pasaulines tendencijas, kurios blogina euro zonos ekonomines perspektyvas, tebėra tikslinga, kad ECB užsiimtų plačia skatinamąja pinigų politika, siekdamas tvariai didinti ekonomikos plėtrą ir užtikrinti, kad infliacija labiau atitiktų ECB tikslą. Šiomis aplinkybėmis svarbus pastaruju metu pateiktas paaiškinimas, kad ECB infliacijos tikslas yra simetriškas. Tai reiškia, kad ECB įsipareigojęs kovoti su infliacija, viršijančia jo tikslą, kaip ir su infliacija, kuri nesiekia to tikslo. Iš tiesų, infliacija gali nukrypti nuo tikslo į abi puses, jei tik, žvelgiant iš vidutinės trukmės laikotarpio politikos perspektyvos, ji vėl grįžta prie beveik siekiančios 2 proc., bet jų neviršijančios infliacijos tikslo. Taigi, pabrėžiamas ECB ryžtas siekti savo nustatyto infliacijos tikslo per vidutinės trukmės laikotarpį.

Tuo tarpu, kol ECB turėtų ir toliau laikytis skatinamosios politikos pozicijos, kitos politikos sritys turi ryžtingiau prisidėti, kad būtų galima pasinaudoti visa galima pinigų politikos priemonių nauda.

Kalbant apie papildomų tikslų nustatymą, Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo aiškiai nustatyta, kad kainų stabilumo užtikrinimas yra pagrindinis ECB tikslas. Nors kainų stabilumas ir finansinis stabilumas yra tarpusavyje susiję ir dažnai daro vienas kitam poveikį, norint siekti dviejų skirtingų tikslų reikėtų dviejų skirtingų priemonių rinkinių. Pinigų politikos uždavinys ir toliau lieka vidutinės trukmės laikotarpio kainų stabilumo užtikrinimas. Pagrindinė makrolygio rizikos ribojimo politikos užduotis – mažinti riziką finansiniam stabilumui, kad padidėtų sistemos atsparumas sukrėtimams ir galiausiai būtų pažabotas finansų ciklas, t. y. sumažėtų finansų krizių pasikartojimo rizika ir būtų sumažinti realūs finansų krizių ekonominiai padariniai.

Apskritai abi politikos sritys glaudžiai susijusios ir derėtų atsižvelgti į jų poveikį viena kitai. Makrolygio rizikos ribojimo politika daro įtaką kredito sąlygoms, tokiu būdu taip pat veikia visą ekonomiką, taigi, ir kainų stabilumo perspektyvą. Pinigų politika gali, siekiant kainų stabilumo, paveikti finansų riziką įvairiais poveikio būdais. Todėl esama teigiamos sinergijos, kai pinigų politiką ir makrolygio rizikos ribojimo politiką vykdo ta pati institucija.

8. *Koks Jūsų požiūris į naujausius ECB valdančiosios tarybos sprendimus, visų pirma tuos, kurie susiję su išankstinėmis gairėmis dėl pagrindinių palūkanų normų – numatoma, kad jos nedidės bent jau iki pirmojo 2020 m. pusmečio?*

Ekonomikos euro zonoje augimas vidutinis, nors ekonomines nuotaikas neigiamai veikia tebeišliekantys neaiškumai, daugiausia susiję su geopolitiniais veiksniais, augančia protekcionizmo grėsme ir pažeidžiamumu besiformuojančios ekonomikos rinkose. Dėl to infliacijos augimo veiksniai tebėra sustabdyti ir tiek pasiektas, tiek numatomas infliacijos lygis nuolat žemesnis už lygį, kurį Valdančioji taryba laiko atitinkančiu ECB tikslą.

Turint omenyje visas šias aplinkybes, naujausiais ECB valdančiosios tarybos sprendimais, tokiais kaip išankstinės gairės dėl palūkanų normų, mano nuomone, yra pagrįstai siekiama išsaugoti labai palankias finansavimo sąlygas įmonėms ir namų ūkiams, kurios reikalingos norint remti ekonomikos augimą ir atitinkamai skatinti infliacijos didėjimą.

Visų pirma sprendimas koreguoti išankstines gaires dėl pagrindinių palūkanų normų užtikrina palankias sąlygas, nes geriau įtvirtinami rinkos lūkesčiai dėl numatomos palūkanų normų raidos ir sumažinamas neaiškumas. Išankstinių gairių formuluotėje yra nurodytas laikotarpis – numatoma, kad palūkanų normos liks tokios pačios ar bus dar žemesnės „bent jau per pirmąjį 2020 m. pusmetį“, o tai užtikrina, kad rinkos dalyviai, manantys, jog iki tol palūkanų normos galėtų pakilti, nesusilpnintų skatinamųjų priemonių poveikio. Tačiau joje dar nurodyta ir būklė – palūkanos liks tokios pačios arba bus sumažintos „bet koku atveju tiek laiko, kiek būtina, siekiant užtikrinti tęstinį tvarų infliacijos lygio artėjimą prie tikslo per vidutinės trukmės laikotarpį“. Tai reiškia, kad ECB pinigų politika priklauso nuo laikotarpio ir kis priklausomai nuo infliacijos perspektyvų.

Kaip pabrėžia ECB, išankstinės gairės dėl vykdančią politiką nustatomų palūkanų normų, didelio kiekio įsigyto turto reinvestavimas ir naujos tikslinės ilgesnio laikotarpio refinansavimo operacijos suteikia nemažą pinigų politikos postūmį, kurio reikia norint paskatinti euro zonos infliaciją priartėti prie ECB tikslo. Atsižvelgiant į dabartinės infliacijos perspektyvas, tikėtina, kad kurį laiką vis dar reikės laikytis labai skatinamosios pinigų politikos pozicijos.

9. *Kaip atsakytumėte į kritiką dėl mažų palūkanų normų ir jų poveikio? Ką manote apie nenumatyto ECB palūkanų normų politikos poveikio ir artėjimo prie numatyto vidutinės trukmės laikotarpio infliacijos lygio subalansavimą?*

ECB pagrindinis tikslas yra kainų stabilumo užtikrinimas. Dabartinės pinigų politikos priemonės įvestos reaguojant į po krizės susidariusias sąlygas ir siekiant infliacijos tikslo.

Žemos palūkanų normos ir priimtose kitose pinigų politikos priemonėse padėjo pašalinti defliacijos riziką ir skatinti ekonomikos augimą bei darbo vietų kūrimą.

Vis dėlto, žinoma, svarbu ir toliau stebėti galimą skatinamosios pinigų politikos sudaromų sąlygų šalutinį poveikį ne tik pinigų politikos poveikio mechanizmui, bet ir finansiniam

stabilumui.

Jei kalbėtume apie neigiamų palūkanų normų poveikį euro zonos piliečiams, svarbu laikytis visapusiško požiūrio principo, atsižvelgiant į visus veikiančius mechanizmus. Viena vertus, bankai gali nuspręsti perkelti neigiamų indėlių palūkanų poveikį ant indėlininkų pečių ir sumažinti palūkanas, kurias jie gauna iš banke laikomų lėšų. Kita vertus, tie patys indėlininkai taip pat yra vartotojai, darbuotojai ir besiskolinantieji. Jiems naudingas didesnis ekonomikos pagreitis, mažesnis nedarbas ir mažesnės skolinimosi išlaidos. Atsižvelgiant į visa tai, jei nebūtų vykdoma netradicinė ECB patvirtinta pinigų politika, įskaitant neigiamų palūkanų normų įvedimą, euro zonos piliečių padėtis, bendrai imant, būtų prastesnė.

Kalbant apie neigiamų palūkanų normų poveikį bankų pelnui, empirinė analizė rodo, kad neigiamą jų poveikį banko grynosioms pajamoms iš palūkanų kur kas labiau atsveria pelnas, gaunamas iš skolinimo ir mažesnių atidėjinių ir nuvertėjimo išlaidų, esant geresnėms makroekonominėms sąlygoms, o jos didele dalimi yra skatinamosios pinigų politikos rezultatas. Vis dėlto svarbu stebėti, ar ateityje negalėtų kilti neigiamas šalutinis poveikis, kai žemos palūkanų normos taikomos ilgesnį laiką, ir prireikus naudotis turimomis mikrolygio ir makrolygio rizikos ribojimo politikos priemonėmis.

Apskritai kalbant apie žemų palūkanų sąlygas reikia turėti omenyje užsitęsusių realių palūkanų mažėjimą nuo XX a. aštuntojo dešimtmečio. Tai būdinga ne tik euro zonai. Padėtis iš esmės parodo daugiau struktūrinių veiksnių, tokių kaip našumo augimo sulėtėjimas, santaupų didėjimas numatant ilgesnį pensijos laikotarpį ir saugaus turto trūkumas.

10. Kokia Jūsų nuomonė apie euro zonos pinigų politikos sąlygų ir galimybių naudotis kredito paslaugomis euro zonoje nevienalytiškumą ir jo poveikį bendrai ECB pinigų politikai?

Skolinimo sąlygos euro zonos šalyse iš tiesų buvo labai nevienalytės per finansų ir valstybių skolų krizes ir turėjo didelių pasekmių ECB pinigų politikos poveikio mechanizmui. Būtent todėl 2014 m. viduryje ECB pradėjo taikyti vadinamąjį kredito galimybių didinimo pinigų politikos priemonėmis paketą. Įvedus šias priemones, bankų skolinimo palūkanos euro zonoje iš esmės sumažėjo: ECB vertinimu, turto pirkimo programa ir palūkanų už naudojimąsi indėlių galimybe normos sumažinimas lėmė tai, kad nuo 2014 m. birželio mėn. bankų skolinimo įmonėms palūkanos sumažėjo apie 50 bazinių punktų. Be to, rinkos palūkanų įtaka bankų skolinimo palūkanoms tapo daug homogeniškesnė euro zonos valstybėse narėse. Visose šalyse bankų skolinimo įmonėms ir namų ūkiams palūkanos šiuo metu yra žemiausios ar beveik žemiausios per visą istoriją. Be to, bankų skolinimo sąlygos (kaip nurodoma euro zonos bankų skolinimo tyrime) ir toliau lieka palankios ir skatinančios paskolų augimą.

Šios palankios finansavimo sąlygos, prie kurių prisidėjo ECB pinigų politikos priemonės, padėjo bankų paskoloms pradėti augti. Nuo 2015 m. vidurio paskolų įmonėms apimtis pradėjo vėl augti teigiamų palūkanų normų sąlygomis ir ECB analizėje padaryta išvada, kad beveik pusę metinio tos apimties augimo per trečiąjį 2018 m. ketvirtį galima susieti su turto pirkimo programos duodama nauda. Visgi, nors skolinimo sąlygos visose euro zonos šalyse palankios, bankų paskolų augimas tebėra nevienalytis įvairiose šalyse. Taip yra iš dalies dėl to, kad šalys yra skirtinguose verslo ciklo etapuose, ir įmonės skirtingai naudojami alternatyviomis finansavimo

priemonėmis, tokiomis kaip obligacijų emisijos.

Žvelgiant plačiau nei bankų skolinimas, euro zonos įmonių finansavimas skolos priemonėmis ir toliau išliko vidutinis. Nepaisant labai žemų skolinimo palūkanų, atrodo, kad įmonės po krizės, praėjus būtino įmonių sektoriaus įsiskolinimo mažinimo laikotarpiui, nepradėjo naujo įsiskolinimo proceso.

Apskritai, nors pinigų politikos sąlygos ir galimybės gauti kreditą euro zonos šalyse yra palankios, tam tikri kredito augimo skirtumai išlieka dėl įvairių veiksnių, tokių kaip skirtinga kredito paklausa, bendras neaiškumas ir konkurencijos spaudimo ar institucinių ypatybių (pvz., įvairių teisinių sistemų) skirtumai, kurie gali turėti poveikio realioms kredito sąlygoms, su kuriomis susiduria besiskolinantieji, sektoriai ir valstybės. Vis dėlto, net ir esant pinigų sąjungai, skolinimo sąlygos turėtų atspindėti besiskolinančiųjų ypatybes, o jos skiriasi įvairiose šalyse. Tai nebūtinai yra problema pinigų politikai ir šis reiškinys taip pat matomas ir kitų valiutų regionuose.

11. Ekonominės veiklos rezultatų skirtumai EPS per pastarąjį dešimtmetį padidėjo. Žvelgiant į ateitį, kelios ES valstybės narės rengiasi prisijungti prie euro zonos. Kaip tikėtės per ateinančią dešimtmetį išvengti dar didesnių skirtumų tarp euro zonos valstybių narių, atsižvelgiant į šalių kandidačių ekonomikos sąlygas? Koks būtų tinkamiausias ekonominis euro zonos plėtros scenarijus?

Turimas ekonominių skirtumų EPS raidos per pastarąjį dešimtmetį vaizdas netolygus ir priklauso nuo taikomo analizės metodo ir šalies.

Žvelgiant pinigų politikos požiūriu, bendros valiutos zonoje svarbiausia yra ciklinė sinchronizacija. Ji sudaro sąlygas bendrai pinigų politikai efektyviai veikti ir atlikti stabilizavimo funkciją visose šalyse narėse. Ir iš tiesų, ciklinė euro zonos šalių ekonomikos dispersija laikui bėgant mažėja ir yra sumažėjusi tiek, kad šiuo metu euro zonos narėse matyti sėkminga didelė jų verslo ir finansų ciklų sinchronizacija. Tuo pačiu metu, jei pažvelgtume į realią konvergenciją, t. y. kokių mastu mažesnes pajamas gaunančios euro zonos narės vejas didesnes pajamas gaunančias nares, skaičiuojant pajamas vienam gyventojui, rezultatai tikrai nevienodi. Nors vėliausiai eurą įsivedusiose šalyse, ypač Baltijos šalyse, pajamų nelygybė, palyginti su daugiau pajamų gaunančiomis šalimis, mažėja, esama mažai konvergencijos tarp pirmųjų prie euro zonos prisijungusių valstybių arba jos visai nėra, išskyrus Airiją. Nors pinigų politika gali efektyviai veikti net ir esant pajamų skirtumams, žvelgiant iš piliečių perspektyvos, galiausiai svarbu būtent ekonomikos augimas ir pragyvenimo lygio gerėjimas.

Duomenys rodo, kad ekonominiai skirtumai Europoje dažniausiai gali būti nulemti technologinių ir globalizacijos sukrėtimų, pasaulinės finansų krizės poveikio ir šalims būdingų konkrečių struktūrinių trūkumų.

Euras taip pat yra labiausiai apčiuopiamas Europos integracijos požymis. Šiuo metu euras yra oficiali 19 ES valstybių narių valiuta ir tikiuosi (labai sveikinčiau, jei tai įvyktų), kad likusios ES valstybės narės, kurios vis dar neįsivedusios bendros valiutos, ją kažkuriuo metu įsives. Kaip nustatyta Sutartyje, visos ES valstybės narės, kurioms netaikoma išimtis, konkrečiai – septynios

euro zonai nepriklausančios šalys, išskyrus Daniją ir, žinoma, JK, turėtų anksčiau ar vėliau įsivesti eurą.

Mano nuomone, dėl euro zonos plėtros reikalingos ekonominės reformos turėtų būti pritaikytos prie kiekvienos atskiros valstybės narės. Kiekviena šalis, norinti įsivesti eurą, turėtų įgyvendinti reikiamas priemones ir reformas pagal savo strategiją, sąlygas ir tvarkaraštį. Tvarkaraštis priklauso nuo trijų pagrindinių veiksnių: politinės valios, be kita ko, išreikštos nacionalinėse euro įsivedimo strategijose, žmonių noro įgyvendinti šį projektą ir ekonominio pasirengimo.

Šiuo metu esama naujos euro įsivedimo dimensijos, į kurią turime atsižvelgti – įsivedus eurą automatiškai tampama bankų sąjungos nariu. Todėl aš pritariu naujai nustatytai politikai, kad valstybės narės, prisijungusios prie II valiutų kurso mechanizmo (VKM II), taip pat turėtų pradėti glaudžiai bendradarbiauti ECB vykdomos bankų priežiūros srityje.

12. *Ką manote apie tai, kada ar po ko normalizuosis ECB pinigų politika, be kita ko, atsižvelgiant į tarptautinį kontekstą ir visų pirma į palūkanų normas JAV, kurios labai skiriasi nuo palūkanų Europoje? Kokio poveikio rinkai tiktės iš turto pirkimo programos reinvestavimo strategijos? Kaip tai paveiks pinigų politikos priemonių rinkinį, jei bendros sąlygos pablogės?*

ECB pateikė rinkai išankstines gaires dėl vykdančią politiką nustatomų normų ir pagrindinių sumų, gaunamų iš vertybinių popierių, įsigytų pagal turto pirkimo programą, reinvestavimo. Dabartinėse išankstinėse gairėse jau nustatyta šių dviejų pinigų politikos priemonių seka. Konkrečiai, reinvestavimas tęsis ilgesnį laikotarpį po datos, kai ECB pradės kelti pagrindines palūkanų normas.

Priimant pinigų politikos sprendimus, turi būti kruopščiai išanalizuoti tiek ES, tiek tarptautiniai ekonominiai ir finansiniai duomenys. Pinigų politika turėtų ir toliau būti formuojama remiantis duomenimis ir ją vykdančią turėtų būti vadovaujama euro zonos infliacijos perspektyvomis. Dabartinėmis sąlygomis vadinamoji politikos normalizacija būtų pernelyg ankstyva. Šiuo metu dėl neaiškumų, susijusių su geopolitiniais veiksniais, protekcionistinių priemonių ir besiformuojančių rinkų pažeidžiamumo drauge su perspektyvomis numatoma rizika kreipia tendencijas daugiausia į neigiamą pusę, o infliacijos augimo veiksniai ir toliau nepasireiškia. Didelis skatinimas vykdančią pinigų politiką bus reikalingas ilgesnį laikotarpį. Todėl svarbu būti pasirengus taikyti visas turimas politikos priemones, kad būtų galima tinkamai ir proporcingai reaguoti, jei vidutinės trukmės laikotarpio infliacijos perspektyvos ir toliau nesieks ECB tikslo.

13. *Kaip užtikrinsite turto pirkimo programos įgyvendinimo skaidrumą? Ar sutinkate, kad būtų galima užtikrinti daugiau skaidrumo, susijusio su turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programa ir trečiąja padengtų obligacijų pirkimo programa?*

Skaidrumas yra nepaprastai svarbu siekiant gero valdymo, taip pat tam, kad visuomenė gerai suprastų ECB pinigų politiką. Sykiu centriniai bankai turi būti atsargūs, kad informacija, kurią jie suteikia, nesumažintų jų politikos efektyvumo.

Nėra jokių abejonių, kad dėl netradicinių pinigų politikos priemonių, o ypač turto pirkimo programos, kyla didesnio skaidrumo reikalavimų. ECB į tai sureagavo teigiamai (pvz., nuo pat pradžių skelbė informaciją apie turimą turtą kas savaitę ir kas mėnesį), o per pastaruosius metus skaidrumas dar labiau padidintas, kaip aš suprantu, be kita ko, ir dėl iš Europos Parlamento gautų pastabų.

Be to, ECB skaidrumas yra didesnis, palyginti su kai kuriais kitais centriniais bankais. Pavyzdžiui, ECB skelbia (ir kas savaitę atnaujina) labai išsamią informaciją – vadinamuosius tarptautinius vertybinių popierių identifikacinius numerius (ISIN), t. y. kokias konkrečias obligacijas Eurosystema įsigijusi tam tikruose portfeliuose.

Diskutuojant apie tolesnius skaidrumo didinimo veiksmus, labai svarbu pasverti išsamesnės informacijos skelbimo naudą ir poveikį ECB pinigų politikos efektyvumui. Tas poveikis gali skirtis priklausomai nuo to, kaip veikia konkretūs finansų rinkų segmentai, taigi gali reikėti diferencijuoti požiūrį priklausomai nuo pirkimo programos.

14. *Kokių sąlygų reikia, kad būtų įmanoma padidinti palūkanų normas nedarant neigiamo poveikio valstybėms ir rinkoms? Kas šiuo klausimu priklauso ECB kompetencijai ir už ką, Jūsų nuomone, atsako valstybės narės ir rinkos dalyviai?*

ECB išankstinėse gairėse dėl vykdančią politiką nustatomų normų ir reinvestavimo pranešė, kad jo pinigų politika išliks skatinamoji. Šiomis išankstinėmis gairėmis siekiama užtikrinti, kad rinkos dalyviai gerai suprastų galimus ECB kontroliuojamų trumpalaikių vykdančią politiką nustatomų normų pasikeitimus ir kad neaiškumai nebūtų neigiamo poveikio šaltinis. Gairės rinkoms aiškiai parodo ECB reagavimo funkcijos pobūdį. Visų pirma jos užtikrina, kad pablogėjus perspektyvai bus nustatomos palankesnės išankstinės palūkanų normos, taigi, ir lengvesnės finansavimo sąlygos.

Valstybių narių atveju patikima nacionalinė fiskalinė politika yra geriausias apsidraudimas nuo galimo skolinimosi kaštų didėjimo. Iš tiesų, daug euro zonos šalių pasinaudojo palankių ekonominių ir finansavimo sąlygų laikotarpiu, kad atkurtų tvirtas pagrindines biudžeto pozicijas, kurios suteikia galimybių vykdyti anticiklinę biudžeto politiką. Labai svarbu, kad visos valstybės narės parodytų ryžtą vykdyti tvarią politiką, pripažįstant ES fiskalinę sistemą. Be to, prioritetu turėtų likti ir išbaigtos EPS sukūrimas.

15. Kaip, Jūsų nuomone, ECB galėtų padėti skatinti ekonomikos augimą, ekologinę pertvarką ir visišką užimtumą, sykiu visapusiškai laikydamasis savo pagrindinio tikslo užtikrinti kainų stabilumą? Ką manytumėte apie ECB įgaliojimų pakeitimus, kad jie labiau derėtų su FED kriterijais? Ar, Jūsų nuomone, galimos papildomos pinigų politikos priemonės, kuriomis būtų didinamas teigiamas pinigų politikos poveikis realiajai ekonomikai? Kokią įtaką struktūrinės reformos valstybėse narėse daro pinigų politikos efektyvumui ir atvirkščiai?

ECB įgaliojimai įtvirtinti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 1 dalyje. Kaip nurodyta toje nuostatoje, pagrindinis ECB ir bendros pinigų politikos tikslas yra užtikrinti kainų stabilumą. Nedarant poveikio šiam pagrindiniam tikslui, ECB remia Sąjungos ekonomikos kryptį politiką, kad prisidėtų prie Sąjungos tikslų. Kadangi ECB įgaliojimai nustatyti Sąjungos pirminėje teisėje, juos gali pakeisti tik valstybės narės Sutarties pakeitimu.

ECB pinigų politikos strategijoje aiškiai nustatyta, kad kainų stabilumas turi būti užtikrintas per vidutinės trukmės laikotarpį. Ši orientacija į vidutinės trukmės laikotarpį leidžia sumažinti realiosios ekonomikos veiklos svyravimus tais atvejais, kai vykdančią pinigų politiką gali tekti daryti kompromisus, pavyzdžiui, reaguoti į laikinai infliaciją padidinančius naftos kainų sukrėtimus, nors ekonomikos augimas mažėja. Todėl skirtumai, palyginti su FED įgaliojimais, praktikoje gali būti ne tokie reikšmingi.

Kainų stabilumo užtikrinimas per vidutinės trukmės laikotarpį yra taip pat esminė išankstinė sąlyga norint užtikrinti palankią ekonominę aplinką ir didelį užimtumą.

Per ilgesnį laikotarpį augimas visgi priklauso ne tik nuo pinigų politikos, bet ir nuo kitų veiksnių, pavyzdžiui, produktyvumo, ir jį gali didinti politikos priemonės, kuriomis skatinamos inovacijos ir investicijos. Siekiant didinti euro zonos produktyvumą ir augimo potencialą, sumažinti struktūrinį nedarbą ir gerinti atsparumą, svarbu struktūrinės reformos euro zonos šalyse. Todėl struktūrinės reformos ateityje gali suteikti galimybių pinigų politikai, o itin skatinamojo pobūdžio pinigų politika mažina tokių reformų įgyvendinimo našumą.

Kalbat apie ekologinę pertvarką, diskusija dėl to, ar (ir jei taip, tai kaip) centriniai bankai ir bankų priežiūros institucijos gali padėti mažinti klimato kaitą, yra ankstyvame etape, bet ji turėtų būti laikoma prioritetu. ECB jau dalyvauja tokioje diskusijoje, pavyzdžiui, kaip Finansų sistemos žalinimo tinklo (NGFS) narys. Be to, mano supratimu, ECB susitelkęs į tai, kaip padėti rinkos dalyviams, teisės aktų leidėjams ir standartų institucijoms nustatyti riziką, kurią kelia klimato kaita, numatyti aiškią programą, siekiant pakeisti finansų srautų kryptį, ir mažinti tokią riziką.

16. Kokia Jūsų nuomonė apie neigiamą ECB politikos poveikį klimato kaitai? Ką būtų galima pagerinti, siekiant užtikrinti, kad pinigų politika neskaitintų taršių įmonių?

Pagrindinis turto pirkimo programos tikslas – paskatinti infliaciją, kad ji atitiktų ECB kainų stabilumo tikslą. Kad būtų didelis vertybinių popierių, kuriuos galima įsigyti, pasirinkimas, turto pirkimo programos kriterijai būtinai turi būti platūs. Tai padėjo užtikrinti programos efektyvumą ir sykiu išvengti su konkrečiais rinkos segmentais susijusių iškraipymų.

Įgyvendindamas turto pirkimo programą, ECB rėmėsi neutralumo rinkos atžvilgiu principu, nediskriminuodamas nei naudinga, nei nenaudinga linkme, kad nebūtų palankus ar nepalankus konkrečiam turtui dėl aplinkosaugos ar kitų kriterijų. Vykdamas bendrovių sektoriaus pirkimo programą, nebankinių bendrovių išleistų vertybinių popierių įsigijimas proporcingai atspindėjo visų kriterijus atitinkančių obligacijų rinkos vertę pagal ekonominės veiklos sektorius ir reitingų grupes. Suprantu, kad palankumas ar nepalankumas konkrečiam turtui dėl aplinkosaugos kriterijų iki šiol nebuvo įmanomas, nes nenustatyti objektyvūs kriterijai. Vis dėlto, Europos Komisijos iniciatyvos dėl darnių finansų sukurti suderintą žaliojo turto apibrėžtį, t. y. vadinamąją taksonomiją, kurias ECB, kiek suprantu, aktyviai remia, padidins skaidrumą ir sudarys sąlygas objektyvesniems sprendimams, kas yra žaliaji finansinė priemonė. Kai tik bus susitarta dėl tokios taksonomijos, ECB reikės įvertinti, ar ir kaip jis gali ją taikyti vykdydamas savo turto pirkimo programą.

Kalbat apie žaliąsias obligacijas, dabartinėmis aplinkybėmis ir rinkos sąlygomis esama bent dviejų veiksnių, kurie riboja ECB galimybę vykdamas turto pirkimo programą pirmiausia įsigyti tokių obligacijų. Pirma, žaliąsias segmentas yra vis dar palyginti maža finansinio turto pasaulio dalis, nepaisant pastaraisiais metais stebimo spartaus augimo. Taigi, įsigijus didelius tokio turto kiekius gali atsirasti dideli iškraipymai šiame konkrečiame rinkos segmente. Antra, klasifikacija, kas yra žaliąsias turtas, vis dar formuluojama, taigi, yra sudėtinga nustatyti, kokį turtą derėtų pirkti.

Nepaisant šių ribojančių veiksnių ir to, kad nėra aiškaus turto pirkimo programos aplinkosauginio tikslo, ECB yra įsigijęs žaliųjų obligacijų tiek pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą, tiek pagal viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo programą. Nors bendras ECB turimų žaliųjų obligacijų kiekis yra palyginti mažas, duomenys rodo, kad ECB pirkimas padėjo sumažinti žaliųjų obligacijų pajamingumą, taigi, padėjo išleisti tokias obligacijas nefinansinėms bendrovėms.

17. Koks Jūsų požiūris į riziką, siejamą su bendrovių sektoriaus pirkimo programa? Ar išvelgtumėte kokį nors iškraipomąjį poveikį konkurencijai bendrojoje rinkoje? Kaip, Jūsų nuomone, būtų įmanoma kuo labiau sumažinti bendrovių sektoriaus pirkimo programos iškraipomąjį poveikį?

Pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą Eurosistema perka nebankinių bendrovių vertybinius popierius, kad sudarytų sąlygas ECB vykdomo turto pirkimo poveikiui pasiekti realiąją ekonomiką. Bendrovių sektoriaus pirkimo programa yra neatsiejama Eurosistemos turto pirkimo programos dalis, kuri iš esmės prisidėjo prie euro zonos ekonominės plėtros ir padėjo užtikrinti, kad infliacija artėtų prie tikslinio lygio.

Vykdamas bendrovių sektoriaus pirkimo programą, negalima visiškai atmesti rizikos, kurią kelia kriterijus atitinkančių emitentų kreditingumo blogėjimas. Vis dėlto didelė bendrovių sektoriaus pirkimo programos diversifikacija lemia tai, kad nuvertėjimas ir nuostoliai dėl konkrečių bendrovių laikas nuo laiko yra galimi, tačiau apskritai dėl programos struktūros tokie nuostoliai negali būti dideli. Be to, mano supratimu, Eurosistema taiko plačią rizikos valdymo sistemą ir atidžiai stebi su bendrovių sektoriaus pirkimo programa siejamą riziką. Todėl Eurosistemos balansas yra efektyviai apsaugotas nekeliant grėsmės bendrovių sektoriaus pirkimo programos politikos tikslų įgyvendinimui.

Siekdama savo pagrindinio tikslo užtikrinti kainų stabilumą, Eurosistema įgaliota veikti pagal atviros rinkos ekonomikos esant laisvai konkurencijai principą, skatinant veiksmingą išteklių paskirstymą. Platus bendrovių sektoriaus pirkimo programos kriterijus atitinkančių obligacijų sąrašas prisideda prie bendrovių sektoriaus pirkimo programos kaip pinigų politikos priemonės efektyvumo ir sykiu užtikrina vienodas veiklos sąlygas visiems rinkos dalyviams, išvengiant nereikalingų rinkos iškraipymų. Be to, ECB yra nurodęs, kad bet koki iškraipomąjį poveikį konkurencijai bendroje rinkoje dar labiau mažina pats pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą vykdomų pirkimų pobūdis – šie pirkimai proporcingai atspindi nominalų likusį kriterijus atitinkančių obligacijų kiekį.

Mano nuomone, įgyvendinant bendrovių sektoriaus pirkimo programą, šie argumentai yra geri ir skatina toliau taikyti šį požiūrį, nes tai leidžia sumažinti poveikį santykinėms kainoms kriterijus atitinkančių obligacijų pasaulyje ir nenumatytus padarinius rinkos veikimui.

18. Ar manote, kad į bendrovių sektoriaus pirkimo programą reikėtų integruoti Paryžiaus susitarimo nuostatas ir darnaus vystymosi tikslus? Ar, Jūsų nuomone, ECB turėtų stengtis, kad turto pirkimas atitiktų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus ir Paryžiaus klimato susitarimą? Ar matote galimybių ECB integruoti perėjimo prie mažaanglės ekonomikos, vieno iš pagrindinių ES politikos tikslų, nuostatas kaip antrąjį pinigų politikos tikslą?

Darnaus vystymosi tikslai apima platų temų spektrą ir jais siekiama pagerinti gyvenimo sąlygas visame pasaulyje. Būtina, kad visos šalys dėtų pastangas pasiekti šiuos tikslus. Visgi centriniai bankai pagal savo įgaliojimus turi galimybių prisidėti tik prie kai kurių šių tikslų aspektų.

Žinau, kad praėjusiais metais ECB prisijungė prie Finansų sistemos žalinimo tikslo ir kad jis taip pat yra Europos Komisijos techninių ekspertų grupės klimato kaitos klausimais narys. Tai rodo, kad ECB pripažįsta iššūkį, kurį kelia klimato kaita, ir padeda rinkos dalyviams ir standartų institucijoms mažinti su klimatu susijusią riziką.

Kalbat apie turto pirkimo programą, Eurosistema yra supirkusi apie 2,5 trilijonų eurų vertės vertybinių popierių, kurių daugumą yra išleidusios vyriausybės. Pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą nupirkta dalis, palyginti su visu pagal turto pirkimo programą įsigytu kiekiu, yra maža. Kelis kartus ECB yra minėjęs, kad perkant vadovaujamosi neutralumo rinkos atžvilgiu principu, siekiant išvengti rinkos iškraipymų. Tačiau, kaip jau minėjau, tai neužkerta kelio ECB ateityje taikyti tam tikros taksonomijos, kurią šiuo metu rengia Europos Komisija ir pagal kurią bus nustatoma, kas yra žalioji turtas.

Turint tai omenyje, ECB jau yra įsigijęs kelias vadinamas žaliąsias obligacijas pagal viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo programą ir bendrovių sektoriaus pirkimo programą ir turėtų toliau jas pirkti, jei jos atitiks programų kriterijus.

Viename iš ECB ekonomikos biuletenių paskelbtoje analizėje parodyta, kad bendrovių sektoriaus pirkimo programa ne tik padėjo sumažinti vadinamųjų žaliųjų obligacijų pajamingumą, bet ir padėjo jas išleisti nefinansinėms bendrovėms. Atsižvelgiant į tai, kad su klimatu susijusių obligacijų pasaulis plečiasi, bet vis dar yra palyginti mažas, apribojus pirkimą ir perkant vien tik tokias obligacijas būtų padarytas poveikis ECB tikslo įgyvendinimo efektyvumui. Šiuo klausimu teisės aktų leidėjai taip pat gali atlikti tam tikrą vaidmenį plėtodami su klimatu susijusių obligacijų rinką, jei imtųsi politikos iniciatyvų, kurias Komisija gali pradėti per dabartinę Parlamento kadenciją.

19. Kokį vaidmenį Jums vadovaujant ECB atliktų Finansų sistemos žalinimo tinkle? Ar ketinate ko nors imtis dėl Finansų sistemos žalinimo tinklo rekomendacijų, kurias tinklas yra pateikęs pirmojoje išsamioje ataskaitoje?

Klimato kaita yra vienas iš pasaulinių iššūkių, kuriuos šiandieninė visuomenė turi kuo skubiausiai spręsti. Mano nuomone, visos viešosios ir privačiosios įstaigos turėtų imtis veiksmų pagal savo įgaliojimus šiam iššūkiui įveikti. Man vadovaujant, TVF pradėjo nagrinėti, kaip jis galėtų padėti kovoti su klimato kaita, pvz., tyrinėti, kaip fiskalinę politiką būtų galima panaudoti siekiant prisidėti prie Paryžiaus susitarimo tikslų.

Palankiai vertinu tai, kad ECB bendradarbiauja su kitais centriniais bankais ir priežiūros institucijomis visame pasaulyje per Finansų sistemos žalinimo tinklą. Centriniai bankai ir rizikos ribojimo institucijos gali padėti įveikti iššūkius, kuriuos kelia klimato kaita, ir Finansų sistemos žalinimo tinklo darbas, kaip rodo jo pirmoji ataskaita, yra labai svarbus siekiant suprasti, kaip geriausia tą padaryti. Mano nuomone, ECB turėtų iš esmės prisidėti prie šių pastangų ir skirti daug išteklių šiam procesui. Tai apima, be kita ko, rimtą požiūrį į grupės rekomendacijas ir veiksmus dėl jų, kai tai įmanoma nepakenkiant ECB kainų stabilumo užtikrinimo įgaliojimams ir kitiems tikslams.

20. Kokių, Jūsų nuomone, reikia veiksmų finansuojant Europos žaliąjį kursą? Koks yra viešojo sektoriaus vaidmuo?

Be abejonės, klimato kaita yra viena iš esminių mūsų laikų grėsmių. Tai iššūkis ir norint jį įveikti reikia Europos ir tarptautinio bendradarbiavimo, nes nė viena šalis negali to padaryti pati viena. Siekiant kovoti su klimato kaita, reikalingos svarbios politikos iniciatyvos, kurios skatintų tiek klimato kaitos švelninimą, tiek prisitaikymo prie klimato kaitos politikos priemones.

Žvelgiant šia kryptimi, klimato kaitos mažinimo ir švelninimo priemonių nustatymas reikštų (kaip yra pripažinęs ir TVF šių metų gegužės mėn.), kad reikalingos arba papildomos valstybinės išlaidos, arba kitų viešųjų investicijų išlaidų sutelkimas. Europos lygmeniu pirmųjų veiksmų imtasi teikiant paramą iš ES biudžeto ir Europos investicijų banko (EIB). 2018 m. gegužės mėn. Komisijos pasiūlymas dar labiau padidinti ES biudžeto procentinę dalį, skiriamą klimato kaitos politikos priemonėms remti, kitoje daugiametėje finansinėje programoje ir Europos Parlamento prašymas padidinti tą dalį netgi dar labiau padės toliau telkti reikiamus finansinius išteklius, kad ES klimato kaitos tikslai būtų praktiškai įgyvendinti. Aš asmeniškai tikiuosi, kad išrinktosios Komisijos pirmininkės Europos Parlamente paskelbtas Europos žaliasis kursas gali pakeisti žaidimo taisykles ir sustiprinti ES vaidmenį, nes bus finansuojami darnūs projektai ir viešosios investicijos bus nukreipiamos į mažaanglių technologijų sprendimus.

Neskaitant didesnio viešųjų lėšų kiekio nukreipimo į su klimato kaita susijusias investicijas, itin svarbu, kad politikos formuotojai pradėtų naujas iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama pritraukti daugiau privačiojo sektoriaus investicijų. Negalima paneigti, kad norint paskatinti reikalingą ekonomikos pertvarką, kurios reikia siekiant įveikti perėjimo prie žalesnės ekonomikos iššūkį, reikia didelio privataus kapitalo kiekio. Taigi, vykdant viešąją politiką taip pat turėtų būti skiriama dėmesio tam, kaip sutelkti privačiuosius išteklius, remiant su naujomis energijos rūšimis susijusių technologijų inovacijas ir efektyvias technologijas ir sprendžiant aplinkosaugos aspektų integravimo į privačiojo sektoriaus sprendimus problemas.

Turint mintyje didelį poveikį, kurį klimato kaita gali turėti mūsų visuomenei, centriniai bankai ir rizikos ribojimo priežiūros institucijos taip pat turi atsižvelgti į klimato kaitą ir apsvarstyti, koks galėtų būti tinkamas atsakas į ją. Iš tiesų, ECB yra aktyvus Finansų sistemos žalinimo tinklo narys ir drauge su kitais nacionaliniais Eurosistemos centriniais bankais aktyviai remia Europos

Komisijos vykdomą tvarių finansų darbotvarkę. Tokia darbotvarkė galėtų galiausiai pagerinti klimato kaitos ir pertvarkos rizikos įkainojimą ir paskatinti nukreipti finansų srautus į darnius investicijų produktus. Žvelgdama į ateitį tikiuosi, kad ECB tęs šį savo darbą ir, kiek leis jo įgaliojimai, prisidės prie Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų siekimo.

Vis dėlto turėtume žvelgti realistiškai. Pats tinkamiausias ir pirmas geriausias politinis atsakas ir iniciatyvos pirmiausia nepatenka į centrinių bankų politikos rėmus. Nors ECB prisideda prie darnumo tikslų pagal savo įgaliojimus, politinėms valdžios institucijoms reikia nustatyti ir nuspręsti, kokios būtų tinkamos reguliavimo ir fiskalinės priemonės šiems iššūkiams įveikti.

21. Ar užtikrintumėte, kad pagal ECB turto pirkimo programas nebūtų remiama aplinkosauginiu ir socialiniu požiūriu nedarni veikla, kaip apibrėžta ES taksonomijos sistemoje?

ECB pagal savo įgaliojimus palaiko įvairias iniciatyvas, kuriomis siekiama kovoti su klimato kaita, tiek ES, tiek tarptautiniu lygmeniu. Žalioji turtas, nors ir sparčiai plėtojasi, vis dar yra palyginti maža turto klasė, o taksonomija, apibrėžianti, kas sudaro žaliąjį turtą, vis dar formuojasi. ECB remia tokios taksonomijos rengimą ir, kai tik bus dėl jos susitarta, mano nuomone, ji padės įtraukti aplinkosaugos kriterijus į centrinių bankų portfelius.

ECB jau yra įsigijęs kelias vadinamas žaliąsias obligacijas pagal viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo programą ir bendrovių sektoriaus pirkimo programą ir turėtų toliau jas pirkti (jei jos atitiks programų kriterijus) – tokiu būdu ir toliau bus mažinami finansavimo kaštai žaliuosius projektus vykdančioms įmonėms.

22. Ką manote apie skubios paramos likvidumui padidinti teikimą? Kaip būtų galima patobulinti sprendimų dėl skubios paramos likvidumui padidinti teikimo priėmimo procesą?

Skubi parama likvidumui padidinti atliko labai svarbų vaidmenį siekiant užtikrinti finansinį stabilumą per finansų krizę, kai reikėjo spręsti konkrečių mokių įstaigų patiriamas likvidumo stokos problemas.

Šiuo metu atsakomybė už skubios paramos likvidumui padidinti teikimą daugiausia yra nacionalinio lygmens ir tenka atitinkamiems nacionaliniams centriniams bankams. Regis, iki šiol šis metodas veikė patikimai. Vis dėlto, atsižvelgiant į pažangą bankų sąjungos srityje, tolesnę finansinę integraciją ir ECB kaip kompetentingos visų (stambių) bankų euro zonoje priežiūros institucijos vaidmenį, galima būtų numatyti (panašiai kaip su pinigų politika), kad sprendimai dėl skubios paramos likvidumui padidinti galėtų būti priimami centriniu lygmeniu, o realiai parama būtų teikiama per nacionalinius centrinius bankus. Šį klausimą taip pat kėlė TVF per euro zonos finansinio sektoriaus vertinimo programą. Galiausiai, žinoma, šį klausimą turėtų aptarti Valdandžioji taryba.

23. Kokia rizika kyla pinigų stabilumui, susijusiam su virtualiųjų valiutų, pavyzdžiui, bitkoinų, plėtra? Koks vaidmuo, Jūsų nuomone, turėtų tekti ECB sprendžiant su virtualiosiomis valiutomis susijusius klausimus? Ką manote apie „Facebook“ planus dėl naujos skaitmeninės valiutos „Libra“? Ką laikytumėte tinkama virtualiųjų valiutų reguliavimo sistema?

Iki šiol esamos virtualiosios valiutos, tokios kaip bitkoinas, taip pat vadinamos kriptovaliutomis, laikomos nepadariusiomis apčiuopiamo poveikio pinigų politikai ir finansiniam stabilumui. Šis

vertinimas atspindi mažą kriptovaliutų turto rinkų dydį, palyginti su finansų sistema, ir ribotas jų sąsajas su reguliuojamu finansų sektoriumi ir ekonomika. Palyginimui, bendra kriptovaliutų turto rinkos kapitalizacija šiuo metu sudaro 7 proc. vadinamojo FAANG („Facebook“, „Apple“, „Amazon“, „Netflix“ ir „Google“) rinkos kapitalizacijos arba 2 proc. euro zonos BVP, 3 proc. M1 ir 2 proc. M3. Tai gali pasikeisti, nes rinka kinta ir pačios kriptovaliutos kinta. ECB ir centriniai bankai turėtų bendrai atidžiai stebėti ir vertinti pokyčius ir prisidėti prie vykstančio tarptautinio darbo politikos atsako į šį reiškinį klausimu.

Besivystantys stabilijų kriptovaliutų projektai, pvz., „Facebook“ iniciatyva „Libra“, yra privačiojo sektoriaus mėginimas pagerinti esamas finansines paslaugas ir gali duoti naudos tarptautinių mokėjimų efektyvumo ir finansinės įtraukties srityse. Tokie projektai, o ypač blokų grandinės ar išsklaidytosios operacijų knygos technologija, kuria jie grindžiami, gali padėti užtikrinti patogias paslaugas vartotojams ir galimybes efektyvumo ir saugumo požiūriu, ypač tose šalyse, kuriose šiuo metu nėra efektyvių rinkos infrastruktūros paslaugų. Nors kriptovaliutų turtas, toks kaip stabiliosios kriptovaliutos, ir blokų grandinės technologija, kuria jos grindžiamos, gali padėti atverti galimybių, ypač tokioje srityje kaip tarptautiniai mokėjimai, reikia turėti mintyje, kad platus jų naudojimas gali taip pat kelti riziką pinigų politikai, finansiniam stabilumui ir sklandžiam pasaulinės mokėjimų sistemos veikimui bei visuomenės pasitikėjimui ja. Laukiu galutinės G 7 ministrų ir centrinių bankų valdytojų ataskaitos dėl stabilijų kriptovaliutų, kurią drauge rengia ir TVF (kaip narys). Bendradarbiaudami su G 20, Finansinio stabilumo taryba ir kitomis atitinkamomis standartus nustatančiomis institucijomis, jie atliks stabilijų kriptovaliutų naudos ir rizikos analizę.

Kalbant apie reguliavimo sistemą, aiškiai reikalinga siekti pusiausvyros tarp užtikrinimo, kad dėl šios veiklos nekiltų rizika finansiniam stabilumui, ir siekio netrukdyti finansų inovacijoms. Esamo reguliavimo patirtis rodo, kad, be kita ko, jei veikla iš esmės ta pati, rizika ta pati, tai ir reguliavimas turėtų būti tas pats. Tai taip pat sumažintų naudojimosi palankesne jurisdikcija riziką, kai inovacijomis ne siekiama naujų rūšių paslaugų, o tiesiog mėginama apeiti įstatymus. Kalbant apie sudėtingų stabilijų kriptovaliutų iniciatyvų reguliavimo metodus, būtina žvelgti toliau, nei paskiri elementai, ir įvertinti visą reiškinį, kurį kai kurie galėtų pavadinti ekosistema.

24. Kaip vertinate mokėjimo sistemų ir pinigų politikos sąsajas? Koks turėtų būti ECB, emisijos centrinio banko, vaidmuo vykdant pagrindinių sandorio šalių tarpuskaitos centrų priežiūrą?

Gera veikiančios mokėjimų sistemos yra labai svarbios finansų sektoriaus stabilumui ir efektyvumui ir visai ekonomikai, taip pat pinigų politikai, nes ji iš esmės priklauso nuo sklandaus didelės vertės mokėjimų srautų atsiskaitymų realiuoju laiku. Todėl centriniai bankai visame pasaulyje atlieka mokėjimų sistemų priežiūrą, kad užtikrintų mokėjimų sistemų saugumą ir veiksmingumą, ir todėl viena iš Eurosistemos pagrindinių užduočių yra skatinti sklandų mokėjimų sistemų veikimą.

Emisijos centriniai bankai, tokie kaip ECB euro atveju, lygiai taip pat rūpinasi pagrindinių sandorio šalių (PSS) saugumu ir veiksmingumu. Pagrindinių sandorio šalių likvidumo problemos gali neigiamai paveikti sklandų didelės vertės mokėjimų sistemų veikimą ir atpirkimo rinkas, o tai gali sukelti didelę riziką pinigų politikos įgyvendinimui. Be to, centriniai bankai gali būti paprašyti skubiai suteikti paskolą PSS ir (arba) PSS tarpuskaitos centro nariams, kurie gali būti kredito įstaigos, taigi, pinigų politikos dalyviai. Tai taip pat gali paveikti pinigų politikos tikslų siekimą. Šios problemos padidėjo, kai pastaraisiais metais smarkiai padidėjo PSS dydis, sisteminė svarba ir tarptautinis pobūdis, taip pat jų daugėja dėl planuojamo JK išstojimo iš ES.

Esant tokioms aplinkybėms, ES institucijos pradėjo PSS reguliavimo sistemos reformą (Europos rinkos infrastruktūros reglamentą 2), siekdamas sustiprinti trečiųjų valstybių PSS pripažinimo sistemą ir ES PSS priežiūros sistemą. Pagal savo įgaliojimus ECB yra pasirengęs prisidėti prie

persvarstytos reguliavimo sistemos įgyvendinimo, be kita ko, teikti konsultacijas ir bendradarbiauti su emisijos centriniais bankais, kaip numatyta pagal tą sistemą. Iš tiesų, PSŠ keliamos rizikos ECB pagrindinėms užduotims valdymas turėtų likti esminiu prioritetu, o tai apima, be kita ko, centrinio banko įsitraukimo į reguliavimo sistemą klausimo peržiūrą ateityje.

25. Kokia yra su „Brexit“ susijusi rizika finansiniam stabilumui ir kaip ECB turėtų pasirengti tai rizikai?

Nors tvarkingas procesas būtų pageidautinas tiek ES, tiek JK, tebėra galimybė, kad lapkričio 1 d. Jungtinė Karalystė išstos be sutarties. Aš esu įsitikinusi, kad ES institucijos, įskaitant ECB, yra pasirengusios tokiam scenarijui. Naujausioje Pasaulinio finansinio stabilumo ataskaitoje (2019 m. kovo mėn.) TVF nurodė, kad institucijos ėmėsi svarbių veiksmų rinkoms nuraminti ir kad rizika sumažinta.

Konkrečiau, centrinės tarpuskaitos srityje ES institucijoms priėmus JK PSŠ taikomą laikino lygiavertiškumo sprendimą, sumažinta staigaus veiklos nutrūkimo rizika. ES institucijos taip pat priėmė JK centriniam vertybinių popierių depozitoriumams taikomą laikino lygiavertiškumo sprendimą. Panašiai JK institucijos įdiegė laikiną leidimų tvarką, kuri sudarys sąlygas Europos ekonominės zonos įmonėms ir toliau veikti kaip anksčiau dar trejus metus po JK išstojimo iš ES.

Be to, Anglijos bankas ir ECB susitarė, kad įsigalios jų valiutų apskaitos susitarimas. Tokiu būdu Anglijos bankas galės kas savaitę užtikrinti euro likvidumą JK bankams. Euro sistema nurodė, kad remiantis tuo pačiu susitarimu ji bus taip pat pasirengusi skolinti svarus euro zonos bankams, jei būtų toks poreikis.

Vis dėlto, nors institucijos įdėjo daug pastangų pasirengti, JK išstojus be susitarimo įvairiose srityse gali atsirasti specifinė rizika ir ji gali taip pat paveikti kitą esamą riziką. Tokio pobūdžio neigiamas scenarijus, jei jis įvyktų, turbūt pasireikštų staiga ir tai galėtų sukelti esminius finansų rinkų svyravimus ir rizikos priedų padidėjimą. Tai galėtų turėti poveikio euro zonos finansų sąlygoms. Žvelgiant plačiau, JK išstojimas be susitarimo galėtų lemti didesnę makroekonominę riziką, jei jis sutaptų su kitais pasauliniais sukrėtimais, tokiais kaip įtampos prekybos srityje padidėjimas. Tokiu atveju poveikis galėtų susikoncentruoti tam tikrose šalyse, turinčiose glaudžius ryšius su JK, ir jį galėtų padidinti bet koks finansų sektoriaus subjektų ir tam tikrų pagrindinių realiosios ekonomikos sektorių pasirengimo trūkumas. Esant tokioms aplinkybėms, derėtų pastebėti, kad ECB ne kartą pabrėžė, jog bankai turėtų planuoti visus įmanomus nuostolius, įskaitant JK išstojimo be susitarimo scenarijų, pagal kurį įvyktų kietasis „Brexit“ ir nebūtų jokio pereinamojo laikotarpio. Bankai turi būti veiklos požiūriu pasirengę ir turėti mintyje, kad nėra jokios garantijos, jog bus pereinamasis laikotarpis.

Apskritai aš esu įsitikinusi, kad priemonės, kurių imtasi, sumažino poveikį, kurį galėtų turėti JK išstojimas iš ES, galimybėms gauti finansinių paslaugų euro zonoje. Privatusis sektorius padarė pažangą tam tikrose srityse, kad sumažintų su „Brexit“ susijusią riziką. Visgi, tas laikas, kuris dar liko iki lapkričio 1 d., turėtų būti tiek finansų įstaigų, tiek nefinansinių įmonių išnaudotas tam, kad būtų toliau rengiamasi visiems įmanomiems scenarijams. Europos institucijos, įskaitant ECB, turėtų ir toliau atidžiai stebėti pokyčius laukiant lapkričio 1 d. ir prireikus imtis veiksmų.

26. Koks, Jūsų nuomone, galėtų būti ECB vaidmuo galimo ekonomikos augimo sulėtėjimo per ateinančius ketvirčius sąlygomis?

Euro zona susiduria su pasaulinėmis tendencijomis ir jos pasireiškia augimo perspektyvose. Euro

zonos ekonomikos augimas lėtėja ir drauge su augimo perspektyvomis numatoma rizika kreipia tendencijas į neigiamą pusę. Infliacija tebėra silpna. Tokiomis sąlygomis labai svarbu, kad vykdant pinigų politiką būtų ir toliau vadovaujama infliacijos perspektyvomis.

Konkrečiai, ECB aiškiai išsakė, kad reikia vykdyti labai skatinamąją pinigų politiką ilgesnį laikotarpį, nes infliacijos lygiai, tiek realūs, tiek numatomi, nuolat žemesni už ECB tikslinį lygį. Atitinkamai Valdančioji taryba nurodė, kad ji pasirengusi koreguoti savo politiką siekdama užtikrinti, kad infliacija tvariai artėtų prie tikslinio lygio, jei vidutinės trukmės laikotarpio infliacijos perspektyva ir toliau nesieks ECB tikslinio lygio. Aš visiškai pritariu šiai pozicijai. ECB gali naudotis labai įvairiomis priemonėmis ir turi būti pasirengęs prireikus imtis veiksmų, kad įvykdytų savo kainų stabilumo užtikrinimo įgaliojimus.

27. Ar manote, kad dar vieno didelio nuosmukio atveju ECB nebeturėtų ko pasiūlyti? Ar ECB galėtų parengti naujų netradicinių pinigų politikos priemonių? Ar manote, kad galėtume grįžti prie tradicinės pinigų politikos nesukeldami grėsmės tiksliniams augimo ir infliacijos rodikliams, ar galbūt manote, kad reikia naujo politikos priemonių derinio?

ECB turi visapusišką priemonių rinkinį ir gali lanksčiai reaguoti į nenumatytus atvejus, kurie daro neigiamą poveikį kainų stabilumo perspektyvai. ECB nestandartinės pinigų politikos priemonės suteikė esminę paramą euro zonos ekonomikai. Šios priemonės iki šiol pasirodė esančios veiksmingos ir jas galima toliau taikyti ir koreguoti priklausomai nuo poreikių.

Žvelgiant į priekį, ECB gali papildyti tradicinę pinigų politiką kitomis nestandartinėmis priemonėmis, siekdamas kainų stabilumo. Todėl tai, kokiomis tiksliai priemonėmis bus naudojama, priklausys nuo sukrėtimų, darančių poveikį infliacijos perspektyvoms, pobūdžio ir finansų rinkų sąlygų.

28. Pasaulinės ekonomikos sulėtėjimas spaudžia vykdyti skatinamąją pinigų politiką. Kiekybinis skatinimas gali būti naudinga priemonė, bet esama mažai veiksmų laisvės. Iš tiesų, dėl to, kad programos pobūdis ribotas, kai kuriems nacionaliniams centriniams bankams, pvz., „Bundesbank“, kiltų sunkumų pirkti obligacijas pagal programoje numatytas dalyvavimo taisykles. Ar manote, kad šioje srityje padėtų pagrindinės kapitalo taisyklės atsisakymas?

Kalbant apie pinigų politikos veiksmus ateityje, ECB išankstinėse gairėse aiškiai nurodyta, kad pinigų politika priklausys nuo infliacijos perspektyvos. Todėl skatinimo mastas bus nustatytas atsižvelgiant į tai, ko reikia, kad būtų užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu infliacijos lygis priartėtų prie beveik 2 proc., bet jų neviršytų.

ECB yra jau įrodęs, kad jam netrūksta priemonių. Turto pirkimo programa buvo veiksminga priemonė siekiant sumažinti riziką per užsitęsusią defliacijos tendencijų laikotarpį, o ECB išankstinės gairės sėkmingai nuramino rinkas dėl ECB ketinimų išlaikyti dabartinio lygio palūkanų normas arba taikyti dar žemesnes, jei to prireiktų atsižvelgiant į infliacijos perspektyvos pokyčius. Visi veiksmai apibrėžti Eurosistemos pinigų politikos įgaliojimuose ir tuo bus taip pat vadovaujama renkantis galimybes galbūt iš naujo pradėti grynojo turto pirkimą.

ECB veiksmai turėtų būti proporcingi, kad būtų vykdomi jo įgaliojimai ir pasiekti tikslai. Europos Teisingumo Teismas neseniai patvirtino, kad į ECB įgaliojimus įtrauktos priemonės yra lanksčios. Tai reiškia, kad ECB turi plačią veiksmų laisvę savo nuožiūra pritaikyti priemones, kad užtikrintų tęstinį tvarų infliacijos artėjimą prie tokio lygio, kuris atitinka kainų stabilumo tikslą.

29. *Ką manote apie teoriją, kad centriniai bankai galėtų leisti neribotą pinigų skaičių, kad būtų finansuojamas ekonomikos augimas?*

Dabartinėmis aplinkybėmis ECB turėtų vykdyti (ir vykdo) plataus masto skatinamąją pinigų politiką, kad remtų plėtrą ir infliacijos artėjimą prie tikslinio beveik 2 proc., bet jų neviršijančio lygio. Tačiau šis vertinimas priklauso nuo esamų ekonomikos sąlygų ir nereiškia, kad ECB turėtų apskritai leisti neribotą pinigų skaičių, kad finansuotų ekonomikos augimą.

Priešingai, tai prieštarautų centrinio banko nepriklausomumo koncepcijai ir nederėtų su ECB įgaliojimais užtikrinti kainų stabilumą.

30. *Kokį matote skirtumą tarp pinigų politikos ir fiskalinės politikos ir koks centrinio banko vaidmuo šiuo klausimu?*

Apibendrintai kalbant, pinigų politika yra stabilizavimo priemonė, kuria siekiama sumažinti trumpalaikius ciklinius ekonomikos ir infliacijos perspektyvos svyravimus. Ji daugiausia vykdoma remiantis duomenimis. Priešingai nei fiskalinė politika, ji negali paveikti ilgesnio laikotarpio ekonomikos potencialo. O fiskalinę politiką, nors ji taip pat yra naudinga stabilizavimo priemonė, įgyvendinti paprastai užtrunka ilgiau ir jos poveikis realiajai ekonomikai pasireiškia ne taip greitai. Tačiau fiskalinė politika, ypač darant viešąsias investicijas, gali turėti transformacinį poveikį ekonomikai.

EPS institucinė struktūra pripažįsta, kad pinigų politikos ir fiskalinės politikos tikslai yra skirtingi ir abi politikas vykdo skirtingi politikos formuotojai pagal savo atitinkamus įgaliojimus. ECB pinigų politikos priemonių pagrindinis tikslas – užtikrinti kainų stabilumą, o už fiskalinius tikslus, įskaitant valstybės skolos darnumo užtikrinimą, atsakingos valstybių narių vyriausybės – tai taip pat pripažinta ES fiskalinėje sistemoje.

31. *Kaip vertinate esamą ekonomikos valdysenos sistemą, jos įgyvendinimą ir laikymosi užtikrinimą? Kokios šios sistemos reformos, Jūsų nuomone, būtų reikalingos? Ar manote, kad dabartinė sistema skatina prociklinę fiskalinę politiką? Ar ja sukuriama teigiamos paskatos viešosioms investicijoms? Ko reikėtų norint sustiprinti EPS?*

Bendros ekonominės ir fiskalinės valdysenos sistemos tikslas – užtikrinti, kad nacionalinė fiskalinė ir struktūrinė politika būtų palanki sklandžiam EPS veikimui. Norint užtikrinti tvarius viešuosius finansus valstybių narių lygmeniu, reikia, kad būtų laikomasi fiskalinių taisyklių – tai išankstinė būtina sąlyga siekiant sklandaus EPS veikimo. Be to, Stabilumo ir augimo pakto laikymasis turėtų paskatinti ekonomikai gerais laikais susikurti fiskalinių galimybių, kurias vėliau galima panaudoti blogais laikais siekiant užtikrinti stabilumą. Konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimas ir makroekonominio disbalanso procedūros laikymasis yra svarbūs siekiant didesnio augimo, užkertant kelią disbalansui ir jį koreguojant, taip pat valstybių narių ir visos euro zonos atsparumui.

Atsižvelgiant į visa tai, aš taip pat manau, kad Europos fiskalinę sistemą galima patobulinti – tiek jos formą, tiek jos įgyvendinimą. Pakeitimų tikslas turėtų būti siekis didinti nacionalinę atsakomybę už sistemą ir sykiu sistemos nuspėjamumą laikui bėgant ir visose šalyse.

Praeityje euro zonoje yra buvę prociklinės fiskalinės politikos tendencijų tiek gerais, tiek blogais

laikais. Todėl fiskalinių taisyklių reforma turėtų būti siekiama stiprinti paskatas kurti fiskalinius rezervus gerais laikais, kad recesijos metu būtų turima fiskalinių galimybių makroekonominio stabilizavimo veiksams. Ir persvarstyta sistema turėtų būti pakankamai paprasta, kad būtų skaidri, patikima ir kad jos būtų laikomasi. Šiuo požiūriu viena iš reformos krypčių galėtų būti daugiau dėmesio išlaidomis grindžiamoms taisyklėms, susietoms su skolą stabilizuojančiu ramsčiu. Patikimų viešųjų finansų užtikrinimas ir prociklinės politikos vengimas gerais laikais gali suteikti biudžeto galimybių išsaugoti viešąsias investicijas blogais laikais. Būsima dviejų teisės aktų ir šešių teisės aktų rinkinių peržiūra bus proga įvertinti dabartinės fiskalinės sistemos efektyvumą ir aptarti reformų galimybes.

Visgi, vien tik pagerintos fiskalinės sistemos neužteks norint užtikrinti sklandų EPS veikimą. Euro zonos centrinis fiskalinis makroekonominio stabilizavimo pajėgumas yra svarbus EPS reformų darbotvarkės punktas. Ši priemonė turėtų užtikrinti, kad esant ekonominiams sukrėtimams būtų laiku teikiama tinkama parama, ir ji, žvelgiant iš centrinių bankų perspektyvos, ypač reikalinga, kai visą regioną apima didelė recesija. Sykiu su efektyvesniu nacionalinės fiskalinės politikos koordinavimu toks centrinis fiskalinis pajėgumas galėtų padėti užtikrinti bendrą euro zonos fiskalinės politikos poziciją ir tinkamesnę makroekonominės politikos priemonių derinį.

Kalbant apie struktūrines reformas, nepaisant kai kurių veiksnių, kuriais siekiama sustiprinti sistemą, ji galėtų sudaryti geresnes sąlygas įgyvendinti svarbias politikos priemones nacionaliniu lygmeniu. Siekiant padidinti augimo potencialą, būtinos ekonomikos reformos, kuriomis didinamas konkurencingumas ir remiamos investicijos, pvz., skatinant skaitmeninimą ir verslumą. Remiant tokias reformas, numatyta euro zonos biudžeto priemonė, skirta konvergencijai ir konkurencingumui, gali būti laikoma žingsniu į priekį teisinga kryptimi.

32. Ar manote, kad euro zonai būtų reikalingas Europos saugus turtas ne tik tam, kad padėtų stabilizuoti finansų rinkas ir sudarytų bankams sąlygas sumažinti savo pozicijas, susijusias su valstybės skola, bet ir kaip priemonė, sudaranti sąlygas pinigų politikos poveikio mechanizmui? Kaip būtų galima tai pasiekti?

Mažos rizikos turtas, dažnai vadinamas saugiu turtu, yra būtinas tam, kad finansų sistema funkcionuotų ir bankų tarpininkavimas būtų efektyvus.

Jei gerai suformuotas, bendrų valstybinių obligacijų turtas galėtų būti naudingas, nes jis gali prisidėti prie finansinio stabilumo ir finansinės integracijos. Saugus turtas, kuris nėra jautrus išskirtinio pobūdžio valstybės rizikai ir yra vertinamas krizės laikotarpiais, gali padėti stabdyti neigiamo atoveiksmio ratą, į kurį patenka vyriausybės ir nacionalinio lygmens bankai, ir sumažinti panišką saugumo paklausą – šie reiškiniai buvo stebimi per praėjusią krizę. Pakankamos apimties bendrų valstybinių obligacijų saugus turtas taip pat sudarytų sąlygas efektyviam kapitalo paskirstymui pinigų sąjungoje ir palengvintų finansinę integraciją.

Bendrų valstybinių obligacijų saugus turtas galėtų dar labiau prisidėti prie efektyvesnio pinigų politikos įgyvendinimo. Toks turtas padėtų išvengti fragmentacijos ir tokiu būdu prisidėtų prie sklandaus perėjimo prie bendros pinigų politikos. Bendrų valstybinių obligacijų saugus turtas taip pat netiesiogiai prisidėtų prie euro tarptautinio vaidmens stiprinimo.

Atsižvelgiant į visą galimą jo naudą, visgi reikia pripažinti, kad dėl pasekmių valstybių rizikai ir fiskalinėms paskatoms toks bendras saugus turtas iš esmės yra opus politinis klausimas. Jis, beje, nėra būtinas, siekiant imtis svarbių tolesnių veiksnių dėl EPS plėtos.

33. *Koks Jūsų požiūris į vykstančius debatus dėl nuolat aukšto euro zonos valstybių ir privačiojo sektoriaus skolos lygio? Ką manote apie Europos Komisijos numatomą galimybę įkurti euro zonos išdą, skirtą išdo narių prieigai prie finansų rinkų, iš kurio būtų finansuojama dalis jų nuolatinių refinansavimo poreikių?*

Per pastaruosius metus euro zonoje valstybių ir privačiojo sektoriaus įsiskolinimas, bendrai imant, gerokai sumažėjo. Prie to prisidėjo palankios ekonominės ir finansavimo sąlygos, bet tam tikrais atvejais ir rizikos ribojimu grindžiama fiskalinė politika bei reformų pažanga, kuri padidino augimo potencialą. Vis dėlto tebėra didelių skirtumų tarp šalių ir jų pažeidžiamumas smarkiai skiriasi.

Žvelgiant į skaičius, euro zonos valstybės skolos ir BVP santykis sumažėjo nuo aukščiausio 2014 m. buvusio 94,4 proc. lygio iki maždaug 87 proc. BVP 2018 m. Nors šis lygis yra santykinai žemas, palyginti su JAV ar Japonija, apibendrintoje statistikoje pradingsta dideli valstybių narių skirtumai – kelios valstybės narės praėjusiais metais užregistravo 100 proc. BVP ar aukštesnius skolos lygius. Tokio aukšto skolos lygio sumažinimas pagal Europos fiskalinę sistemą turėtų būti politikos prioritetas ne tik dėl to, kad didelė skola neigiamai veikia augimą ilguoju laikotarpiu ir užkrauna našta ateities kartoms, bet ir dėl to, kad ji palieka mažai fiskalinių galimybių sušvelninti nuosmukį.

Kalbant apie privačiojo sektoriaus skolą, įsiskolinimo mažėjimo mastas ir pobūdis šalyse skiriasi. Nors euro zonos privačiojo sektoriaus skolos ir BVP santykis sumažėjo nuo aukščiausio

2015 m. buvusio 147 proc. lygio iki maždaug 137 proc. BVP 2019 m. pirmąjį ketvirtį, kai kurios šalys (pvz., Liuksemburgas, Kipras ar Airija) vis dar registruoja labai aukštus skolos lygius. Kai kuriose šalyse ekonominė struktūra ir instituciniai mechanizmai, regis, vis dar nėra pakankamai efektyvūs, kad būtų panaikintas skolos perviršis, kuris neigiamai veikia augimo potencialą ir ekonominį atsparumą. Tai iškelia tokios politikos, kuri gali sudaryti sąlygas tvarkingai mažinti privačiojo sektoriaus įsiskolinimą, svarbą, visų pirma šalinant tebesančias teisinės sistemos kliūtis ir pajėgumo apribojimus teismuose, taip pat teikiant paskatas bankams imtis ryžtingesnių veiksmų, susijusių su blogo turto problemos sprendimu.

Euro zonos išdo sukūrimas yra tikrai svarbus ilgesnio laikotarpio EPS reformų darbotvarkės klausimas. Kelios tokio išdo užduotys jau nagrinėtos diskusijose dėl reformų, įskaitant fiskalinę ir ekonominę priežiūrą, krizės valdymą ir atsakomybę už centrinį fiskalinį makroekonominio stabilizavimo pajėgumą, kurio euro zonai vis dar stinga.

Nors iš esmės tai politiniai klausimai, mano nuomone, euro zonos institucinė struktūra turi žengti bendresnio sprendimų priėmimo proceso ir geresnio ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimo link. Jei tai būtų padaryta, euro zonos išdas, žinoma, papildytų, o ne pakeistų, nacionalinį sprendimų priėmimo procesą.

34. *Ką manote apie kritiką, kad ECB užstato sistema nėra pakankamai laipsniška ir per daug pasitikiama išorės kredito reitingų agentūrų vertinimais?*

Eurosistema yra teisiškai įpareigota vykdyti tik tokias kredito operacijas, kurios užtikrintos pakankamu turtu. Remdamasi tuo Eurosistema nustatė visapusišką rizikos valdymo sistemą, kuri apima ir užstato sistemą, ir kredito vertinimo sistemą. Pagal užstato sistemą Eurosistema kaip užstatą priima daugelio rūšių turtą. Tai padeda sumažinti finansinę riziką, su kuria susiduria Eurosistema. Tolesnė rizikos kontrolės priemonė yra turto įvertinimas mažesne nei rinkos verte ir ji labai skiriasi įvairiais aspektais, įskaitant turto rūšis, jo kredito kokybę, jį atitinkančių vertybinių

popierių terminą, perkamumą ir atkarpos struktūrą. Be to, taikomas papildomas turto vertės sumažinimas, kai siekiama sumažinti labiau specifinę riziką. Todėl užstato sistema jau yra pakankamai laipsniška.

Manau, kad Eurosistema remiasi ne tik kredito reitingų agentūrų vertinimais, bet naudojami ir nacionalinių centrinių bankų vidaus kredito vertinimo sistemomis, taip pat sandorio šalių vidaus reitingais pagrįstomis sistemomis. Visai neseniai ji, be kita ko, nusprendė palaipsniui atsisakyti reitingavimo priemonių ir atitinkamai sumažino pripažįstamų išorės reitingavimo šaltinių skaičių. Apskritai ECB ne kartą pareiškė esąs įsipareigojęs laikytis Finansinio stabilumo tarybos siūlomo principo, kad centriniai bankai mažiau mechaniškai kliautųsi išorės reitingais ir naudotų tokias priemones, kaip metinė pripažintų kredito reitingų agentūrų veiklos rezultatų stebėseną ir nuolatiniai išsamūs jų tikrinimai. Eurosistema taip pat nustatė išsamesnės informacijos apie tam tikrus reitingus atskleidimo reikalavimus, kad reitingų naudotojai galėtų tuos reitingus geriau suprasti ir susidaryti savo nuomonę apie juos.

35. Kaip vertinate pastarojo meto JAV dolerio ir euro keitimo kurso pokyčius? Ar ECB turėtų sunerinti dėl galimo valiutų karo su JAV rizikos? Ar ECB turėtų apsvarstyti galimybę priimti aiškesnės komunikacijos politiką euro keitimo kurso politikos klausimu? Kokia jūsų nuomonė apie prezidento D. Trumpo neseniai išreikštą poziciją dėl ECB pinigų politikos ir jos poveikio ES ir JAV prekybos santykiams? Kokių mastu prekybos aspektai turėtų daryti įtaką vykdančiai pinigų politikai?

Valiutos kursas nėra ECB politikos tikslas ir todėl būtų netinkama man, kaip kandidatui į ECB pirmininko pareigas, komentuoti euro keitimo kurso lygį ar naujausius su tuo susijusius įvykius.

Kalbant apskritai, savaime suprantama, kad pinigų politikos požiūriu svarbu stebėti valiutos kurso pokyčius atsižvelgiant į jų galimą poveikį infliacijos perspektyvoms. Pasauliniai prekybos pokyčiai yra atitinkamai svarbūs centriniams bankams, nes jie lemia euro zonos prekių ir paslaugų paklausą užsienyje ir taip daro poveikį euro zonos ekonominei perspektyvai ir galiausiai infliacijos perspektyvai.

Kalbant apie valiutų karų riziką, pritariu tvirtai tarptautinės bendruomenės bendrai nuomonei, kad reikia vengti konkurencinių devalvacijų ir nenustatyti valiutų keitimo kurso konkurencijos tikslais. Šią bendrą nuomonę dar kartą patvirtino G 7 ir G 20 ministrai ir centrinių bankų valdytojai. ECB pinigų politikos priemonės yra ir ateityje turėtų būti naudojamos vien tam, kad būtų užtikrintas tęstinis tvarus infliacijos artėjimas prie tokio lygio, kuris vidutinės trukmės laikotarpiu siektų beveik 2 proc., bet jų neviršytų.

36. Kaip vertinate G 20 laimėjimus? Koks Jūsų požiūris į dabartinį pagrindinių centrinių bankų veiksmų koordinavimo lygį?

G 20 buvo labai svarbus, kai po pasaulinės finansų krizės reikėjo stabilizuoti finansų rinkas ir imtis koordinuotų atsakomųjų fiskalinės ir pinigų politikos priemonių. Šiuo požiūriu G 20 sėkmingai padėjo išvengti pasaulinio ekonomikos nuosmukio. Aš dalyvavau daugelyje G 20 debatų kaip Prancūzijos finansų ministrė. Kai 2011 m. Prancūzija perėmė pirmininkavimą G 20, aš pirmininkavau G 20 finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų susitikimui ir paskatinau vykdyti plačios apimties tarptautinės pinigų sistemos reformos darbotvarkę. Didžiojo dvidešimtuko vadovų susitikimai, kuriuose turėjau galimybę dalyvauti kaip TVF generalinė direktorė, taip pat veiksmingai prisidėjo koordinuojant pasaulinius veiksmus ekonominio ir geopolitinio neaiškumo laikais.

Nepaisant to, norint susidoroti su dabartiniais iššūkiais, tebėra reikalingas stiprus ir susitelkęs G 20, nes dar iki galo neįgyvendinome finansų sektoriaus reformų darbotvarkės, pasaulio ekonomikos ciklas baigiasi, daugelio centrinių bankų nustatomos palūkanų normos pasiekė nulinę ar žemesnę ribą, o daugelio valstybių viešųjų finansų padėtis yra blogesnė nei prieš 10 metų. Negana to, kyla naujų iššūkių, tokių kaip kriptovaliutų turtas, finansinės technologijos ir skaitmeninimo padariniai. Tebėra svarbu rasti pasaulio mastu priimtinus šių iššūkių sprendimus, o G 20 šiuo metu yra geriausias tarptautinis ekonominio bendradarbiavimo ir koordinavimo krizių ir ne krizių laikotarpiams diskusijų forumas.

Centriniai bankai dalyvauja G 20 posėdžiuose ir dirba tam tikrose G 20 darbo grupėse. Jie taip pat bendradarbiauja G 7. Be to, Tarptautinių atsiskaitymų banko sistemoje yra kitų forumų, kurie yra vienodai svarbūs ir kuriuose narystė neapsiriboja G 7 ir G 20 valstybėmis. Kadangi dauguma pagrindinių centrinių bankų yra nepriklausomi ir laikosi savo atitinkamų įgaliojimų, jų veiklos koordinavimas yra gana retas reiškinys, tačiau jei būtų laikoma, kad konkrečiomis aplinkybėmis naudingi koordinuoti veiksmai, būtina to sąlyga būtų nuolatinis bendravimas.

37. Ar ECB turėtų imtis konkrečių veiksmų, kad sustiprėtų euro kaip tarptautinės valiutos vaidmuo? Jeigu taip, kokių? Kiek, Jūsų nuomone, realu, kad Japonijos jena arba Kinijos juanis išstums eurą iš antros pagal svarbą tarptautinės valiutos vietos? Kokie būtų padariniai, jei taip nutiktų?

Rašytiniuose šaltiniuose šia tema teigiama, kad valiutų tarptautinę svarbą pirmiausia lemia istorijos raida ir keli kiti labai nuo raidos priklausantys veiksniai, pavyzdžiui, šalies ekonomikos dydis ir stabilumas, vaidmuo tarptautinėje prekyboje ir finansų rinkose, taip pat geopolitiniai aspektai. Todėl svarbu kreipti dėmesį į šiuos veiksnius siekiant užtikrinti, kad euro tarptautinė svarba ir toliau didėtų.

Šiuo aspektu euro zona turi didelių finansinių išteklių, kuriuos gali pasitelkti. Kaip nurodyta naujausioje ECB ataskaitoje, pastaraisiais metais euro kaip užsienio valiutos atsargų rezervo dalis padidėjo 1,2 proc. ir dabar sudaro 20,7 proc. Padidėjimas užregistruotas ir vertinant tarptautinės skolos vertybinių popierių emisijos ir tarptautinių indėlių bei tarptautinių paskolų likučių dalį.

Palankiai vertinu praėjusiais metais pradėtą Komisijos iniciatyvą tarptautiniam euro vaidmeniui stiprinti. Manau, kad ECB tenka svarbus vaidmuo remiant ekonominį ir finansinį stabilumą, jam vykdamas savo kainų stabilumo užtikrinimo įgaliojimus. Tai savo ruožtu naudinga euro, kaip vertės išsaugojimo priemonės už euro zonos ribų, naudojimui. Žvelgiant plačiau, patikima ekonominė politika yra svarbi siekiant padaryti valiutą patrauklesnę pasaulio mastu.

Itin svarbu, kad tarptautinis euro vaidmuo būtų toliau remiamas kuriant platesnę ir visapusiškesnę EPS. Bankų sąjungos sukūrimas ir kapitalo rinkų sąjungos kūrimo pažanga gali padėti stiprinti euro zonos finansų rinkas ir taip padidinti euro patrauklumą tarptautiniams investuotojams. Šiuo aspektu ECB rinkos infrastruktūros ir mokėjimų iniciatyvos, kurios padeda didinti veiksmingumą ir finansų rinkos integraciją euro zonoje, gali turėti teigiamo poveikio tarptautiniam euro patrauklumui.

38. Kokius matote pagrindinius iššūkius ir galimybes centrinio banko komunikacijos požiūriu artimiausiu laikotarpiu? Ar manote, kad ECB turėtų dėti daugiau pastangų atremti prieš eurą nukreiptus argumentus?

Komunikacija įgijo ypatingą svarbą vykdamas centrinio banko politiką: ji itin svarbi pinigų politikos veiksmingumui formuojant lūkesčius, ji taip pat padeda didinti patikimumą ir užtikrinti atskaitomybę. Be to, ji padeda išlaikyti visuomenės pasitikėjimą centriniais bankais ir padeda

užtikrinti jų nepriklausomumą bei teisėtumą.

Pasitikėjimo teikia faktas, kad centriniai bankai visame pasaulyje (įskaitant ECB) padarė didžiulę pažangą siekdami būti atviresni ir skaidresni ir kad jie teikia informaciją ne tik tradicinėms ekspertų auditorijoms. Manau, kad būtent plačioji visuomenė turėtų būti naujoji centrinių bankų komunikacijos auditorija. Žmonės, kuriems centriniai bankai galiausiai tarnauja, turi juos suprasti. Tai esminė pasitikėjimo atgavimo sąlyga.

Esu įsitikinusi, kad ECB gali dar labiau sustiprinti komunikaciją, pasistengti, kad jo veiklą būtų lengviau suprasti, ir paaiškinti, kodėl jo veiksmai svarbūs žmonėms ir kokią įtaką jie daro jų gyvenimui. Taip pat būtų tikslinga dėti daugiau pastangų visuomenės grupėms, kurios tradiciškai nebuvo ECB komunikacijos auditorija, pasiekti, pavyzdžiui, jaunimui arba pilietinės visuomenės organizacijoms, ir labiau išiklausyti į jų problemas. Susiejus ECB su žmonėmis itin svarbiais klausimais, tokiais kaip nelygybė, skaitmeninės valiutos ar klimato kaita, ir pateikus aiškesnių atsakymų, kaip tai veikia ECB ir kaip neviršydamas savo įgaliojimų jis galėtų prisidėti prie šių klausimų sprendimo, atsivertų didžiulės galimybės.

Atitinkamai ECB galėtų imtis aktyvesnio vaidmens ir parodyti, kokį poveikį euras, 340 milijonų gyventojų naudojama valiuta, ir ECB veiksmai turėjo Europos gyventojų gerovei, sėkmei, saugumui ir sanglaudai ES. Euru pasitiki daugiau žmonių nei kada nors anksčiau (naujausių apklausų duomenimis, ši dalis siekia 76 proc.). Tai įkvepia. Vis dėlto pasitikėjimas ECB atgaunamas lėtai, o tai rodo, kad tikrai reikia tvarių ir didesnių komunikacijos pastangų.

39. Ar, Jūsų asmeniniu požiūriu, ECB turėtų įsigyti daugiau EIB obligacijų, kad būtų lengviau finansuoti Europos investicijas, laikantis ECB pagrindinių ir antrinių tikslų?

ES viršvalstybinės obligacijos, įskaitant EIB obligacijas (bet jomis neapsiribojant), yra svarbios siekiant paskatinti Europos investicijų finansavimą. Pagal turto pirkimo programą Eurosisistema įsigijo didelius kiekius ES viršvalstybinių obligacijų. Šiuo metu jų suma siekia apie 230 milijardų eurų.

Tačiau neapmokėtų ES viršvalstybinių obligacijų suma yra per maža, kad jos būtų laikomos pagrindiniu Eurosisitemos vykdomo pirkimo tikslu, taigi jos gali sudaryti tik dalį viso perkamo turto, kuris reikalingas pagal programą įgyvendinamam pinigų politikos tikslui pasiekti.

Kaip ir kitų valdžios sektorių vertybiniais popieriais, EIB išleistoms obligacijoms taikomi pirkimo apribojimai. Visų pirma, pagal Sutarties 123 straipsnį Eurosisistemai draudžiama pirkti EIB obligacijas pirminėje rinkoje. Joms taikomi tinkamumo kriterijai, o konsoliduotam turtui taikomos emisijos ir emitento ribos, kurios ES viršvalstybinėms obligacijoms 2016 m. buvo padidintos nuo 33 iki 50 proc.

40. Ar manote, kad euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms turėtų būti taikomos papildomos sąlygos prieš prisijungiant prie euro zonos ir atitinkamai bankų sąjungos, pavyzdžiui, reikalavimas veiksmingai kontroliuoti pinigų plovimo riziką, užtikrinti palyginti stabilias nekilnojamojo turto rinkas, veiksmingai kontroliuoti korupciją?

Geras valdymas ir veiksmingos institucijos yra ne tik esminė našumo ir investicijų, bet ir tvaraus augimo užtikrinimo sąlyga. Šiuo aspektu manau, kad reguliariai atliekant kiekvienos euro zonos nepriklausančios valstybės narės pažangos vertinimą svarbu atkreipti dėmesį į tai, kaip jos vykdo įsipareigojimus siekdamas atitikti Mastrichto kriterijus, o ECB ir Komisija turi kreipti ypatingą

dėmesį į institucinę kokybę, valdymą ir makroekonominio disbalanso priežiūrą.

Įsteigus bankų sąjungą, bet kuri eurą įsivedusi valstybė sykiu prisijungs ir prie bankų sąjungos. Dėl šios priežasties prisijungti prie euro zonos pasirengusios valstybės narės, savaime suprantama, turėtų būti pasirengusios dalyvauti ir bendrame priežiūros mechanizme (BPM) bei bendrame pertvarkymo mechanizme (BPeM). Šiuo aspektu manau, kad 2018 m. Bulgarijai taikytas ir 2019 m. Kroatijai patvirtintas požiūris yra labai pragmatiškas ir racionalus. Jo esmė ta, kad valstybės ir ECB pradeda glaudų bendradarbiavimą priežiūros srityje pagal BPM reglamentą tuo pačiu metu, kai jos prisijungia prie VKM II. Tai apima išsamų abiejų valstybių bankų sektoriaus įvertinimą, panašų į tą, kurį atlieka ECB euro zonos valstybėse narėse. Taip pat palankiai vertinu tai, kad panašų požiūrį numatoma taikyti valstybėms narėms, ateityje norinčioms prisijungti prie VKM II, laikantis vienodo požiūrio principo, kaip pabrėžta Euro grupės pareiškimuose apie Bulgarijos ir Kroatijos atliktą darbą siekiant prisijungti prie VKM II.

Džiaugiuosi ir dėl to, kad Bulgarijos ir Kroatijos valdžios institucijos įsipareigojo prieš prisijungiant prie VKM II įgyvendinti tam tikrų konkrečiai joms skirtų priemonių. Tokie įsipareigojimai susiję ne tik su bankų priežiūra, bet ir su makrolygio rizikos ribojimo ir struktūrine politika, pavyzdžiui, kovos su pinigų plovimu sistema. Kaip yra numaćiusios VKM II šalys, tai turėtų dar tvirčiau užtikrinti, kad prisijungiančių valstybių nacionalinė politika sudarys sąlygas sklandžiai dalyvauti VKM II prieš įsivedant eurą.

41. Kaip Jūs vertintumėte santykinę pinigų politikos, ypač JAV vykdomos politikos, šalutinio poveikio svarbą vykdant pinigų politiką euro zonoje?

Šalutinis poveikis yra globalizacijos rezultatas, o JAV pinigų politika, atrodo, iš tikrųjų veikia euro zonos finansų rinkas, taigi gali paveikti ir pagrindinius elementus, kuriuos apima ECB įgaliojimai. ECB turėtų atidžiai stebėti pasaulinės pinigų politikos pokyčius, nes jie gali daryti poveikį augimo perspektyvoms ir ECB įgaliojimams užtikrinti kainų stabilumą. Vis dėlto net labai persipynusioje pasaulio ekonomikoje ECB yra pajėgus iki tam tikro lygio apsaugoti euro zonos vidaus finansines sąlygas nuo tokio šalutinio poveikio politikos priemonėmis, pavyzdžiui, išankstinėmis gairėmis dėl palūkanų normų. Tai leidžia jo pinigų politikai išlikti veiksmingai vykdant euro zonos vidaus kainų stabilumo užtikrinimo įgaliojimus net ir veikiant išorės jėgoms.

42. Koks vaidmuo, palyginti su skaitmeninėmis operacijomis ateityje, tenka grynujų pinigų operacijoms?

Grynieji pinigai yra dažniausiai naudojama atsiskaitymo priemonė prekybos vietose euro zonoje tiek pagal dažnumą, tiek pagal vertę. Galima tikėtis, kad ateityje, kiek galima numatyti, grynieji pinigai išliks svarbi atsiskaitymo priemonė prekybos vietose daugumoje euro zonos valstybių. Vis dėlto sparčiai plintant bekontaktėms kortelėms ir mobiliesiems mokėjimams, didėjant pirkimų internetu mastui ir vystantis momentinių mokėjimų produktams (kuriais remiantis gali kurtis naujos mažmeninių mokėjimų paslaugos) galima tikėtis reikšmingo poveikio grynujų pinigų naudojimui mokėjimo operacijoms vykdyti. Nors ir sunku numatyti, kaip greitai mažės grynujų pinigų naudojimas mokėjimo operacijoms vykdyti, akivaizdu, kad tai įvyks.

Kaip ten bebūtų, grynujų pinigų naudojimas mokėjimo operacijoms vykdyti yra tik viena banknotų paklausos varomoji jėga. Apie 75 proc. apyvartoje esančių euro banknotų yra naudojami kaip vertės išsaugojimo priemonė euro zonoje arba užsienyje. Banknotų paklausai poveikį darė ir kiti įvairūs veiksniai, pavyzdžiui, finansų ir valstybės skolų krizė, geopolitinis neaiškumas, valiutų keitimo kursų pokyčiai ir politiniai sprendimai. Pastaraisiais metais euro banknotų apyvarta

teberodo tvirtą vidutinį augimą, viršijantį BVP augimą.

43. Europos Parlamentas neseniai paragino ECB parengti tvarkaraštį, pagal kurį būtų laipsniškai panaikintos galimybės naudoti 500 eurų banknotus. Koks Jūsų požiūris į tam tikrų didelių nominalų banknotų ribojimą? Ar reikalingi tolesni veiksmai?

Šių metų pavasarį visi euro zonos nacionaliniai centriniai bankai nustojo leisti 500 eurų nominalo banknotus. Atsižvelgiant į tarptautinį euro vaidmenį ir į tai, kad euro banknotais plačiai pasitikima, kad jie naudojami kaip vertės išsaugojimo priemonė, taip pat užsienyje, ECB užtikrino, kad 500 eurų nominalo banknotai ir toliau bus teisėta mokėjimo priemonė, kaip ir visi kiti pirmosios serijos euro banknotai. Turint tai omenyje, gali būti vykdomas laipsniškas organizuotas apyvartoje esančių 500 eurų nominalo banknotų kiekio mažinimas. Tai atitinka nusistovėjusių kitų centrinių bankų, konkrečiai JAV federalinio rezervo, praktiką, pagal kurią banknotai išlieka teisėta mokėjimo priemone. Paskelbus 500 eurų nominalo banknotus negaliojančiais galėtų būti pakirstas pasitikėjimas euru ir jo banknotais, o to reikėtų vengti.

C. Finansinis stabilumas ir priežiūra

44. Kaip galėtume spręsti didelio kiekio neveiksnių paskolų klausimą ir kaip galėtume susidoroti su neveiksnių paskolų srauto rizika? Kaip vertinate neveiksnių paskolų problemą vidutinių ir mažų kredito įstaigų balansuose? Kokių priemonių ECB / Bendras priežiūros mechanizmas (BPM) turėtų imtis siekiant užtikrinti, kad visi euro zonos bankai, o ne tik didžiausi bankai, tinkamai pasirengtų blogų paskolų atvejams?

Neveiksnių paskolų mažina bankų pelningumą ir sudaro kliūčių naudoti kapitalą naujam produktyvesniam skolinimui. Tai daro neigiamą poveikį bankų galimybei skolinti, stabdo ekonominę veiklą ir, jei problema itin didelė, gali netgi paveikti finansinį stabilumą. Įvairios Europos institucijos pagal Sąjungos teisės aktų leidėjų nustatytą sistemą ėmėsi įvairių iniciatyvų, kad būtų sprendžiama didelio kiekio neveiksnių paskolų problema ir užkirstas kelias jų kaupimuisi ateityje.

BPM, kaip euro zonos bankų priežiūros institucija, nuo pat savo veiklos pradžios 2014 m. pradėjo laikytis griežto požiūrio neveiksnių paskolų atžvilgiu. Pirmiausia buvo atliktas išsamus turto kokybės vertinimas ir, be kita ko, įvertintas didžiausių euro zonos bankų atidėjinių dydis, palyginti su jų neveiksnių pozicijų kiekiu. Po to BPM bankams pateikė gaires, kuriose buvo nurodytos priemonės, procesai ir geroji patirtis neveiksnių paskolų valdymo srityje, ir paprašė bankų, kuriuose buvo didelis kiekis neveiksnių paskolų, parengti savo strategijas neveiksnių paskolų kiekiui mažinti, taip pat pateikė konkretesnių priemonių su priežiūra susijusių lūkesčių pavidalu, kad būtų užtikrintas rizikos ribojimo atidėjinių rezervas naujoms neveiksnioms paskoloms ir atitinkamai neveiksnioms pozicijoms.

Šios pastangos davė rezultatų. Remiantis naujausiais ECB duomenimis, bendras bankų, kuriems taikoma tiesioginė ECB priežiūra, neveiksnių paskolų santykinis rodiklis pirmąjį 2019 m. ketvirtį pasiekė 3,67 proc. (2014 m. ketvirtą ketvirtį šis rodiklis buvo 7,96 proc.). Vertinant absoliučiais skaičiais, bendras neveiksnių paskolų kiekis pirmąjį 2019 m. ketvirtį sumažėjo iki 587 milijardų eurų (2014 m. ketvirtą ketvirtį jis siekė 958 milijardus eurų).

Be to, Europos teisės aktai neseniai buvo iš dalies pakeisti ir į juos įtrauktos taisyklės dėl neveiksnių paskolų nuostolių minimalaus padengimo lygio. Šiomis taisyklėmis reikalaujama, kad visi bankai, taigi svarbios ir ne tokios svarbios įstaigos, turėtų pakankamai lėšų neveiksnių pozicijų

nuostoliams, susidarantiems iš naujai suteiktų paskolų, padengti.

Priėmus naują reglamentą, suprantu ir palankiai vertinu tai, kad ECB atlieka tam tikrus su priežiūra susijusių lūkesčių dėl neveiksnių paskolų nuostolių padengimo pakeitimus, siekdamas didinti nuoseklumą ir apskritai supaprastinti visą procesą.

Be to, Europos bankininkystės institucijos (EBI) parengtos neveiksnių ir restruktūrizuotų pozicijų valdymo gairės, prie kurių rengimo, kiek suprantu, prisidėjo ir ECB, yra skirtos visoms kredito įstaigoms (įskaitant vidutines ir mažas kredito įstaigas) ir jomis siekiama užtikrinti, kad visos kredito įstaigos taikytų tinkamas rizikos ribojimo priemones ir sistemas, kad galėtų veiksmingai valdyti savo neveiksnius pozicijas ir tvariai sumažintų jų kiekį savo balansuose. Gairėse atsižvelgiama į proporcingumo aspektus jas įgyvendinant, taip pat pateikiama konkrečių pavyzdžių.

45. Kaip vertinate tai, kad daugelio bankų balansuose yra daug 2 ir 3 lygio turto? Ar į tą turta deramai atsižvelgiama pagal dabartinę priežiūros sistemą?

Reguliavimo ir apskaitos sistemose įvairiais būdais atsižvelgiama į vertinimo riziką. Pagal apskaitos standartus reikalaujama, kad bankai turėtų kapitalo apsidrausti nuo vertinimo pagal modelį prieaugio tais atvejais, kai tas prieaugis nėra paremtas stebėjimais pagrįstais rinkos duomenimis. Kaip numatyta reguliavimo sistemoje, reikia atlikti papildomus rizikos ribojimo principais pagrįstus vertinimo koregavimus, kad būtų pasiektas tinkamas tikrumo lygis.

Iš tikrųjų, bankų atliekamo vertinimo praktikai ECB bankų priežiūros institucija skyrė labai daug dėmesio nuo pat pradžios. Be to, kiek suprantu, prekybos rizika ir turto vertinimas 2019 m. laikomi priežiūros prioritetais. Dėl to taip pat bus tikrinama vietoje ir skiriama daug dėmesio prekybos ir rinkos rizikos aspektams.

46. Ką manote apie šešėlinės bankininkystės subjektų reguliavimą? Kokias, Jūsų nuomone, reguliavimo ir priežiūros spragas teisėkūros institucijos turėtų pašalinti trumpuoju laikotarpiu? Ar BPM turėtų būti pavesta prižiūrėti šešėlinę bankininkystę? Koks turėtų būti BPM vaidmuo finansinių technologijų atžvilgiu?

Po krizės vykdytos reformos padėjo sumažinti finansų sistemos riziką visais aspektais, įskaitant ne bankų keliamą riziką. ES ir pasaulio mastu sugriežtinti reguliavimo reikalavimai, duomenų teikimo įpareigojimai ir bankų priežiūra. Pavyzdžiui, įgyvendinus reformas pinigų rinkos fondai ir keitimo vertybiniais popieriais veikla tapo saugesni, padidintas išvestinių finansinių priemonių ir vertybinių popierių įsigijimo finansavimo rinkų skaidrumas.

Nepaisant to, turime išlikti budrūs. Turime dėti daugiau pastangų, kad geriau suprastume ir stebėtume riziką, kurią kelia sparčiai augantis turto valdymo sektorius, kaip, be kita ko, nurodyta TVF Pasaulio finansinio stabilumo apžvalgoje. ES ši veikla reguliuojama ir prižiūrima, bet ji vis dar gali stiprinti sukrėtimus dėl procikliškumo, likvidumo neatitikimų, finansinio svarto arba tarpusavio sąsajų. Reikia atidžiai stebėti riziką ir mums reikėtų iš naujo įvertinti, ar dabartinė reguliavimo sistema yra pakankama šioms problemoms spręsti makrolygio rizikos ribojimo ir sisteminiu požiūriais. Apskritai mes neturime makrolygio rizikos ribojimo priemonių rinkinio, kuris būtų skirtas ne bankų finansavimo veiklai. Tai spraga, kurią būtina pašalinti.

Kalbant apie priežiūros įgaliojimus, manau, kad pirmiausia reikia pasiekti susitarimą, kad reikalinga tvirta Europos lygmens ne bankų finansų sektoriaus priežiūros sistema. Labiau integruota Europos lygmens priežiūra padėtų išvengti galimo tarpvalstybinio poveikio, padėtų sudaryti vienodas sąlygas ir paremtų kapitalo rinkų sąjungos projektą. Kai tik bus susitarta dėl šio pirmo žingsnio, valstybės narės galės susitarti, kas šią priežiūrą turėtų vykdyti.

Kalbant bendrai, manau, reikėtų būti nuosekliems. Jei įstaiga panaši į banką ir kelia tokią pat riziką kaip bankas, ją ir prižiūrėti reikėtų kaip banką. Tai galioja investavimo įmonėms ir finansinių technologijų įmonėms – vienodos taisyklės visiems, keliantiems tokią pačią riziką.

Finansinės technologijos gali duoti daug naudos finansų sektoriui, įskaitant išlaidų veiksmingumą, geresnius produktus ir paslaugas, o galiausiai ir geresnę vartotojų patirtį. Plintant šioms inovacijoms, ECB bankų priežiūros mechanizmas turi neatsilikti ir turėtų užtikrinti, kad ir patys bankai suprastų ir mažintų riziką, kuri kyla įdiegus naujas technologijas ir sprendimus.

Aš taip pat džiaugiuosi, kad ECB dalyvauja tarptautiniuose forumuose, siekdamas užtikrinti bendrą supratimą apie su finansinėmis technologijomis susijusias problemas ir bendrą požiūrį į jas.

47. Koks Jūsų požiūris į veiksmus, kuriais siekiama sukurti išbaigtą bankų sąjungą įdiegiant Europos indėlių garantijų sistemą ir nustatant finansinio stabilumo stiprinimo priemonę, įskaitant būtiną esamų bankų sąjungos teisės aktų įgyvendinimą?

Bankų sąjungos sukūrimas buvo svarbus žingsnis siekiant Europos integracijos. Jis padarė bankų sistemą saugesnę ir patikimesnę ir visą EPS atsparesnę. Tačiau kol kas bankų sąjunga nebaigta kurti ir todėl yra neatspari sukrėtimams.

Visų pirma, Bendro pertvarkymo fondo finansinio stabilumo stiprinimo priemonės nustatymas yra svarbus siekiant išlaikyti gerai veikiančią bankų sąjungos antrąjį ramstį ir užtikrinti jo patikimumą. Suteikus papildomų pajėgumų kovoti su bankų krizėmis teikiant tiek kapitalą, tiek likvidumo paramą, finansinio stabilumo stiprinimo priemonė padės užtikrinti, kad bankus būtų galima pertvarkyti nepatiriant sisteminio poveikio ir nenaudojant mokesčių mokėtojų pinigų. Tai pagrindinis po krizės vykdytų reformų tikslas. Nors teigiamai vertinu birželio mėn. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikime padarytą pažangą, vis dėlto labai svarbu kuo greičiau pasiekti susitarimą dėl finansinio stabilumo stiprinimo priemonės veikimo užtikrinimo. Be šios priemonės, taip pat reikėtų imtis tinkamų priemonių, kad būtų išlaikytas likvidumas pertvarkymo atveju.

Antra, bankų sąjungos struktūroje trūkstamas ramstis yra Europos indėlių garantijų sistema. Ji padėtų suvienodinti indėlininkų pasitikėjimą visoje pinigų sąjungoje, o tai padidintų finansinį stabilumą ir paskatintų finansinę integraciją. Be to, bendros valiutos zona yra grindžiama koncepcija, pagal kurią pinigais (o indėliai yra svarbiausias paprastų gyventojų pinigų šaltinis) turėtų būti apskritai tvirtai pasitikima nepriklausomai nuo to, kurioje bendros valiutos zonos vietoje jie būtų laikomi.

48. Kokią riziką, susijusią su paskolomis su finansiniu svertu, matote kaip keliančią grėsmę finansiniam stabilumui, ir kaip reikėtų spręsti šią problemą?

Paskolos naudojant finansinį svertą, plačiau apibrėžiamos kaip paskolos / kredito suteikimas jau smarkiai įsiskolinusiems skolininkams, sulaukė daug dėmesio iš JAV, ES ir tarptautinių institucijų.

Per pastarąjį dešimtmetį paskolų naudojant finansinį svertą rinkos labai išaugo. Tai vyko tuo pat

metu, kai dėl svarto didėjimo ir tiek žemai, kiek dar nėra buvę, nukritusių skolinimo standartų suprastėjo besiskolinančių bendrovių pagrindinio kredito kokybė. Pavyzdžiui, ECB skelbiamais duomenimis, 2017 m. ES buvo suteikta apie 300 milijardų eurų vertės paskolų naudojant finansinį svartą. 2018 m. pabaigoje vien 18 bankų padidino savo bendrą paskolų naudojant finansinį svartą poziciją iki 321 milijardo eurų.

Apskritai, ne finansų bendrovių sektoriaus struktūrinė prastesnės kokybės paskolų tendencija kelia susirūpinimą dėl rizikos ribojimo. Pirma, labiau įsiskolinusių bendrovių kreditavimo marža aukštesnė, o jų išleistų skolos ir nuosavybės vertybinių popierių kainai būdingas mažesnis stabilumas. Tai gali lemti padidėjusį rinkos svyravimą nuosmukio metu, kuris gali išplisti arba sustiprinti svyravimus kitose rinkose. Antra, nuosmukio metu labiau įsiskolinusios bendrovės labiau linkusios mažinti investicijas, palyginti su mažiau įsiskolinusiomis bendrovėmis, o tai gali dar labiau sustiprinti nuosmukį. Ir, trečia, jei keli dideli bankai arba subjektai, kurie nėra bankai, yra suteikę pernelyg daug paskolų su finansiniu svertu, subjekto lygmens krizė gali išplisti. Didėjant įmonių įsiskolinimui, mažėjant skolinimo standartams ir esant silpnai skolintojo apsaugai, gali padidėti įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė ir sumažėti paskolų su finansiniu svertu susigrąžinimo normos.

Yra ir kitų svarbių nežinomųjų, įskaitant informaciją, kas yra galutiniai ne bankų investuotojai į paskolas naudojant finansinį svartą ir į užstatu užtikrintus paskolos įsipareigojimus. Paskolų su finansiniu svertu susigrąžinimas esant nepalankioms sąlygoms, ypač turint omenyje tai, kad rinkoje pastebima vis silpnesnė investuotojų apsauga, nustatoma paskolos dokumentuose, tikriausiai bus mažesnis nei kada nors yra buvę.

Tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu jau padaryta labai daug. Pavyzdžiui, Finansinio stabilumo taryba atidžiai stebi šias rinkas ir jos nariai artimiausiu metu toliau nagrinės informaciją apie šio turto pozicijų ypatumus, kad galėtų atlikti išsamesnę galimo pažeidžiamumo analizę. Atsižvelgiant į pasaulinį paskolų naudojant finansinį svartą rinkos ir dalyvių pobūdį, reikia tvirto reguliavimo ir priežiūros institucijų veiksmų koordinavimo. Tai turėtų apimti ir bankus, ir ne bankus, dedant pastangas puoselėti aukštus paskolos išdavimo proceso standartus.

Be to, priežiūros institucijos atliko didžiulį darbą siekdamas užtikrinti, kad bankų rizikos valdymo sistemos mažintų ir valdytų šią riziką pagal rizikos ribojimo principus. Noriu atkreipti dėmesį į tai, kad 2017 m. gegužės mėn. ECB bankų priežiūros institucija paskelbė „Operacijų naudojant finansinį svartą gaires“, siekdama užpildyti spragas, nustatytas bankų rizikos valdymo ir stebėsenos sistemose.

49. Kaip vertinate ECB kylančius uždavinius, jeigu Europos stabilumo mechanizmas (ESM) būtų transformuotas į Europos valiutos fondą (EVF)?

Palankiai vertinu plataus masto susitarimą, pasiektą per 2019 m. birželio mėn. vykusį euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimą dėl pagrindinių Europos stabilumo mechanizmo (ESM) reformos elementų. Svarbu, kad galutinis sprendimas būtų priimtas 2019 m. gruodžio mėn., nes ši reforma gali sustiprinti euro zonos struktūrą ir jos pajėgumą ateityje įveikti ekonomikos ir finansų krizes.

Persvarstytoje ESM sutartyje numatyta, kad vykdydamas savo operacijas reformuotas ESM turėtų paisyti Sąjungos institucijoms ir įstaigoms ES teisės aktais suteiktų įgaliojimų. Tai reiškia, kad nauji ESM skirti įgaliojimai nedaro poveikio ECB ir Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) kompetencijai, įskaitant pinigų politikos, mikrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir makrolygio rizikos ribojimo priežiūros sritis.

Kalbant apie konkretų pasiūlymą pervadinti ESM, pritariu ECB jau išreikštai nuomonei, kad

pavadinimas „Europos valiutos fondas“ būtų klaidinantis. Nei tikslai, nei uždaviniai, nei ESM finansavimas nėra susiję su pinigų politika. Pamenu, kad TVF buvo suteiktas toks pavadinimas, nes jis buvo įsteigtas siekiant išlaikyti tinkamą valiutos keitimo tvarką TVF narėse: iš pradžių buvo kontroliuojama, kaip narės laikosi „Bretton Woods“ valiutos keitimo kursų sistemos, o toliau jis skatina tarptautinį bendradarbiavimą pinigų srityje ir valiutos keitimo kursų stabilumą pagal kai kuriuos savo įgaliojimus.

Galiausiai, būtų svarbu integruoti ESM į ES teisinę tvarką, kad jis būtų atskaitingas Europos Parlamentui.

50. Kaip vertinate tai, kad ECB dalyvauja įgyvendinant finansinės paramos programas? Ar imsitės ECB vaidmens ir veiklos finansinės pagalbos programų srityje vertinimo? Kaip, Jūsų nuomone, ateityje keisis galimas ECB dalyvavimas finansinės pagalbos programose ir priežiūra po programos įgyvendinimo?

Siekiant papildyti Komisijos ir TVF kompetenciją, valstybių narių prašymu ECB dalyvavo koregavimo programose. Vykdydamos finansinės pagalbos programas valstybės narės ėmėsi didžiulių reformų, kurios padėjo pagrindą, kad būtų galima grįžti prie tvaraus augimo.

Pritariu neseniai Valdančiosios tarybos priimtam sprendimui, kad ECB turėtų susitelkti tik į tas sritis, kurios yra tiesiogiai susijusios su pinigų politika ir finansiniu stabilumu. Net jei darbo ir produktų rinkų reformų politikos formavimas arba privatizavimas yra labai svarbios sritys, mano požiūriu, kiti partneriai šias užduotis gali atlikti geriau.

Kalbant apie vertinimą, esu grįžtamąja informacija pagrįstos kultūros šalininkė ir visapusiškai remčiau *ex post* vertinimus. Norint pagerinti rezultatus ateityje iš tikrųjų būtina pasimokyti iš praeities klaidų. Man einant TVF generalinės direktorės pareigas, TVF darbuotojai atliko Airijai (2015 m.), Portugalijai (2016 m.) ir Graikijai skirtų (pirmosios 2013 m. ir antrosios 2017 m.) programų *ex post* vertinimus. Visos ataskaitos buvo paskelbtos viešai atskaitomybės tikslais.

51. Koks Jūsų požiūris į poreikį užtikrinti, kad pinigų politika ir bankų priežiūra būtų griežtai atskirtos, ir kokios, Jūsų nuomone, reformos būtų palankios šiam atskyrimui ir jį sustiprintų?

Įkūrus BPM buvo nustatytos apsaugos priemonės, užtikrinančios, kad priežiūros ir pinigų politikos užduotys būtų viena nuo kitos atskirtos, siekiant išvengti bet kokio (numanomo ar realaus) interesų konflikto tarp šių dviejų atsakomybės sričių. Pavyzdžiui, priežiūros sprendimai aptariami ir rengiami ECB priežiūros valdyboje, o Valdančioji taryba dalyvauja tik pagal neprieštaravimo procedūrą.

Mano nuomone, teisės aktų leidėjas BPM reglamentu nustatė gerą pusiausvyrą. Viena vertus, ECB vykdo pinigų politiką ir priežiūros užduotis, kurios yra griežtai viena nuo kitos atskirtos. Kita vertus, vis dar galima pasinaudoti šių dviejų funkcijų administravimo sinergija, pavyzdžiui, naudojantis bendromis IT sistemomis ir bendro statistikos skyriaus paslaugomis. Taip pat, laikantis griežtų taisyklių, galima keistis įvairių sričių informacija, kad būtų galima užtikrinti, jog, pavyzdžiui, krizės atveju bus atsižvelgta į visą svarbią informaciją. Turėdama visa tai omenyje, pritariu visapusiškam atskyrimo principo laikymuisi ir manau, kad jis veikia gerai. Nustačius papildomų apribojimų gali sumažėti išlaidų efektyvumas arba atsirasti papildomų kliūčių dalytis informacija, o tai gali trukdyti priimti teisingus sprendimus, pavyzdžiui, krizės atveju.

52. *Koks Jūsų požiūris į galimą kompromisą tarp finansinio stabilumo ir konkurencijos? Kaip juos galima suderinti?*

Sveika konkurencija paprastai turėtų būti naudinga vartotojams ir plačiajai ekonomikai. Konkrečiai kalbant, rinka, kurioje finansinių paslaugų teikėjų yra per mažai, yra neoptimali, nes, viena vertus, klientams gali būti taikomos pernelyg didelės paskolų palūkanų normos, gali sumažėti vartotojų gerovė ir galiausiai mažėti investicijos bei augimas, ir, kita vertus, tikėtina, kad tie keli finansinių paslaugų teikėjai bus dideli sisteminės svarbos subjektai, taigi „per dideli, kad jiems būtų leista žlugti“ su visais iš to išplaukiančiais padariniais.

Be to, sveika konkurencija turėtų padėti išvengti perteklinių finansinių paslaugų pajėgumų, dėl kurių gali būti pernelyg mažinamos skolinimo maržos ir prisiimama nepamatuotos rizikos, nes tai kenkia finansiniam stabilumui. Apibendrinama galėčiau pasakyti, kad sveika konkurencija turėtų užtikrinti tinkamą finansinių paslaugų kiekį ekonomikoje tokiomis kainomis, kurios apimtų visas sąnaudas ir būdingą riziką, ir sykiu užtikrinti apsaugą nuo vietos monopolijų ir problemų, kurias kelia per dideli bankai, kad jiems būtų leista žlugti. Šiuo aspektu Europos reguliavimo sistema padeda stiprinti turimas priemones, kuriomis sprendžiami per didelių bankų, kad jiems būtų leista žlugti, klausimai tiek jiems dirbant sėkmingai, tiek pertvarkymo atveju.

53. *Kaip būtų galima sustiprinti Bendro priežiūros mechanizmo ir Bendros pertvarkymo valdybos (BPV) bendradarbiavimą?*

Jei gerai suprantu, šios dvi institucijos jau dabar aktyviai bendradarbiauja visais lygmenimis, įskaitant valdybas ir techninį lygmenį. Šios dvi institucijos sudarė dvišalį keletą bendradarbiavimo sričių apimančių susitarimo memorandumą, kuriuo remiantis bus reguliariai ir *ad hoc* keičiamasi informacija tiek vykdant įprastinę veiklą, tiek krizės valdymo atvejais. Šis susitarimo memorandumas turėtų būti nuolat persvarstomas, ir aš esu įsitikinusi, kad bendradarbiavimas netgi stiprės, ypač atsižvelgiant į naujausius teisėkūros pokyčius, tokius kaip TLAC nuostatų įgyvendinimas.

54. *Rizikos mažinimo priemonių rinkiniu ECB suteikiama galimybė skaičiuojant jo kompetencijai priklausančio banko G-SII balą nepaisyti ES vidaus pozicijų. Taryba tvirtina, kad tai pagrįsta, turint omenyje tai, kad buvo sukurtas bendras pertvarkymo mechanizmas. Ar Jūs manote, kad toks griežtų kapitalo reikalavimų Europos didžiausiems bankams sumažinimas yra pagrįstas?*

Sukūrus BPM ir BPeM kartu su Bendru pertvarkymo fondu bankų sąjungoje gerokai lengviau administruoti žlungančio ar finansinių sunkumų patiriančio banko su keliomis jurisdikcijomis susijusią veiklą, palyginti su prieš krizę taikyta sistema. Todėl tarpvalstybinės pozicijos bankų sąjungoje nebėra gera pertvarkymo sudėtingumo įvertinimo priemonė.

Tai pripažinta persvarstant pasaulinės sisteminės svarbos finansų įstaigų skaičiavimo metodą, kurį taikydamos valdžios institucijos gali į tai atsižvelgti. Tai savo ruožtu užkerta kelią nereikalingam poveikiui tarpvalstybinei veiklai, tarpvalstybinei finansinei integracijai arba diversifikacijai bankų sąjungoje.

Žinoma, bankai turi turėti pakankamai kapitalo, atitinkančio susijusią riziką.

55. *Kaip vertinate bankų pertvarkymo mechanizmo įgyvendinimą ES? Ar manote, kad gali prireikti*

naujų priemonių? Jei taip, kokių?

Sukūrus antrąjį bankų sąjungos ramstį, priėmus Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamentą ir Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą per pastaruosius metus buvo labai sustiprinta Europos krizių valdymo sistema. Visų pirma, jais buvo numatytos pertvarkymo priemonės, konkrečiai gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė, kuri leis valdžios institucijoms tvarkingai pertvarkyti banką nenaudojant mokesčių mokėtojų pinigų. Pertvarkymo sistema pirmą kartą buvo išbandyta pertvarkant „Banco Popular“ 2017 m., kai Bendra pertvarkymo valdyba (BPV) nusprendė taikyti pertvarkymo priemones, ir ji pasirodė esanti veiksminga.

Žvelgiant plačiau, Europos pertvarkymo sistemos įgyvendinimas vis dar yra pereinamajame etape, nes svarbūs elementai, pavyzdžiui, Europos bankų pajėgumas padengti nuostolius, vis dar kuriami. Vis dėlto yra aspektų, kuriuos galima toliau tobulinti ir derinti. Reikėtų, be kita ko, stiprinti ankstyvos intervencijos sistemą panaikinant priežiūros ir ankstyvosios intervencijos priemonių dubliavimąsi, sukurti likvidumo teikimo po pertvarkymo etapo atsigaunantiems bankams sistemą, laikytis bendro požiūrio į bankų nemokumą, sukuriant suderintą administracinę likvidavimo priemonę, ieškoti būdų spręsti buveinės ir priimančiosios šalies problemas ir nustatyti bendrą indėlininkų pirmenybės taisyklę. Galiausiai, taip pat pagal bankų pertvarkymo sistemą reikia užtikrinti suderintą požiūrį į buveinės ir priimančiosios šalies interesus taip, kad būtų prisidedama prie tolesnės bankų sąjungos integracijos.

56. Koks Jūsų požiūris į esamą institucinę Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) struktūrą, įsteigtą ECB patalpose, vertinant pagal jos konkrečius makrolygio rizikos ribojimo priežiūros srities laimėjimus? Ar, Jūsų nuomone, esama konflikto tarp pinigų politikos, makrolygio rizikos ribojimo politikos ir ECB priežiūros vaidmens?

Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV) buvo įsteigta kaip atsakas į vieną iš svarbiausių finansų krizės pamokų, kad reikalinga griežtesnė finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūra, kuri būtų nauja politikos funkcija. Nuo pat ESRV įsteigimo 2010 m. ji aktyviai formavo makrolygio rizikos ribojimo politiką ES ir pateikė daug rekomendacijų, įspėjimų, nuomonių ir kitų leidinių įvairiais finansinio stabilumo klausimais, susijusiais tiek su bankų, tiek su ne bankų sektoriais ES.

Turint omenyje ECB ir nacionalinių makrolygio ir mikrolygio rizikos ribojimo priežiūros institucijų kompetenciją ir atsakomybės sritis, esama teigiamos sinergijos įkurdinus ESRV ECB patalpose. Tačiau sykiu svarbu užtikrinti, kad priimdamos sprendimus šios institucijos būtų nepriklausomos. Manau, kad ESRV bendroji valdyba ir ECB valdančioji taryba nepriklausomai viena nuo kitos priima sprendimus, kuriuos užtikrina atskiri sprendimų priėmimo procesai ir įstaigos, kaip nustatyta ES teisės aktuose.

57. Iš dalies pakeitus Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą (BGPD) ir Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamentą (BPeM), kad į juos būtų integruotas bendras nuostolių padengimo pajėgumas (TLAC), ką manote apie „per dideles arba per daug tarpusavyje susijusias, kad joms būtų leista žlugti“ įstaigas, taupomuosius bankus ir bendrą bankų sektoriaus pelningumo ES klausimą, ir kokia Jūsų nuomonė apie tolesnius veiksmus arba jų struktūrą, kad būtų patenkinti realiosios ekonomikos ir ilgalaikio finansavimo poreikiai?

Viena iš pagrindinių reformų po krizės buvo užtikrinimas, kad nė vienas bankas, nepriklausomai nuo jo dydžio ar tarpusavio ryšių, nebūtų pernelyg svarbus, kad jam būtų leista žlugti, ir buvo įdėta daug pastangų kuriant politikos priemones šiam klausimui spręsti. Labai svarbu, kad bankų

pertvarkymas būtų įmanomas ir patikimas, be sisteminio poveikio ir neužkraunant naštos mokesčių mokėtojams. Priemonės apima TLAC, tačiau ne tik ją. Svarbus vaidmuo tenka pertvarkymui, priežiūrai ir kapitalui.

TLAC reikalavimu prie to prisidedama sukuriant pakankamą nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumą, kad būtų galima įgyvendinti tvarkingo pertvarkymo procedūrą, taigi, būtų galima pertvarkyti bankus. Euro zonos pasaulinės sisteminės svarbos bankai laikosi tiek rizika pagrįstų, tiek svarto poveikiu pagrįstų pereinamojo laikotarpio nuostolių padengimo pagal TLAC reikalavimų ir artėja prie visiško kapitalo pakankamumo reikalavimų įvykdymo. TLAC jau prisidėjo prie didelio pasaulinės sisteminės svarbos bankų nuostolių padengimo pajėgumo padidėjimo, o jo įgyvendinimas Europoje taikant minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimą (MREL) tokius pajėgumus padidins dar labiau, taip pat ir bankų, kurie nėra pasaulinės sisteminės svarbos bankai, atveju.

Tikėtina, kad TLAC ir per didelėms, kad joms būtų leista žlugti, įstaigoms taikomos reformos sumažins netiesiogines subsidijas bankams, o tai ir yra pageidaujamas poveikis. Apskritai bet kokios su šiomis nuostatomis susijusios išlaidos turi būti vertinamos atsižvelgiant į tai, kaip svarbu panaikinti per didelių, kad joms būtų leista žlugti, įstaigų reiškinį – tai padidintų finansinį stabilumą ir sumažintų krizių tikimybę bei poveikį. Saugesnė ir stabilesnė bankų sistema bus naudinga pastoviam finansavimui ir realiajai ekonomikai.

Finansinio stabilumo taryba anksčiau šiais metais pradėjo išsamų po krizės taikomų reformų, kuriomis siekta spręsti per didelių, kad joms būtų leista žlugti, įstaigų problemą, vertinimą. Bus įvertinta, ar įgyvendintos reformos veikia, kaip numatyta, t. y. ar sumažinama neatsakingo elgesio rizika ir sisteminė rizika, susijusi su sisteminės svarbos bankais. Vertinime taip pat bus atsižvelgta į platesnį poveikį finansų sistemai.

58. Kaip būtų galima veiksmingiau kovoti su pinigų plovimu, mokesčių vengimu ir teroristų finansavimu visoje bankų sąjungoje? Kokio vaidmens šiuo klausimu turėtų imtis ECB ir BPM? Kaip būtų galima veiksmingiausiai padalyti užduotis tarp ECB ir EBI ir valstybių narių nacionalinių priežiūros institucijų, atsakingų už kovos su pinigų plovimu sistemos nuostatų vykdymo užtikrinimą ir priežiūrą?

Kelias pinigų plovimui, mokesčių vengimui ir teroristų finansavimui, be kita ko, turi būti užkertamas bendradarbiaujant įvairioms savo atitinkamus įgaliojimus vykdančioms institucijoms. Tai matyti iš pastarojo meto pinigų plovimo atvejų Europos bankų sektoriuje ir Komisijos neseniai paskelbtos ataskaitos, kurioje nagrinėti šie atvejai, kurių nebuvo išvengta. Šiomis aplinkybėmis labai palankiai vertinami neseniai padaryti Kapitalo reikalavimų direktyvos, Penktosios kovos su pinigų plovimu direktyvos ir EBI reglamento pakeitimai, kuriais siekiama sustiprinti įvairių institucijų bendradarbiavimą.

BPM yra mikrolygio rizikos ribojimo priežiūros institucija; ji nėra atsakinga už kovą su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu. Už tai atsako nacionalinės priežiūros institucijos. Vis dėlto tikimasi, kad vykdydamas priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesą arba vertindamas valdybos narių tinkamumą ECB atsižvelgs į pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, nes kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu klausimai gali turėti reikšmingų rizikos ribojimo padarinių.

Neseniai EBI buvo patikėtas svarbesnis vaidmuo koordinuojant ir derinant priežiūros metodus kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityse, ir tai yra sveikintinas pokytis siekiant užtikrinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros visoje ES nuoseklumą. Nors ECB, nacionalinės rizikos ribojimo ir kovos su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu priežiūros institucijos ir EBI turi skirtingus įgaliojimus, svarbu, kad visų atitinkamų institucijų vykdoma

priežiūra būtų veiksminga siekiant sumažinti pinigų plovimo riziką ir išvengti žalos, kurią ji gali padaryti bankų, finansų sistemos ir visos ekonomikos gyvybingumui.

59. *Neseniai Maltos „Pilatus Bank“ atveju ECB susidūrė su teisinėmis kliūtimis, siekdamas atšaukti skolintojo licenciją po to, kai kovo mėn. Jungtinėse Valstijose buvo areštuotas banko pirmininkas jį įtariant pinigų plovimu ir sukčiavimu. Teigta, kad vėlavimą lėmė neaiškios taisyklės ir pernelyg didelė nacionalinių priežiūros institucijų veiksmų laisvė. Kaip vertinate ECB teisinį ir techninį pajėgumą užkirsti kelią pinigų plovimui ir efektyviai veikti tokiais atvejais ateityje, jei jis ir toliau turės dabartinius rizikos ribojimo įgaliojimus?*

Pagal BPM sistemą mažiau svarbioms įstaigoms, tokioms kaip „Pilatus Bank“, taikoma tiesioginė rizikos ribojimu pagrįsta nacionalinės kompetentingos institucijos priežiūra. Vis dėlto ECB yra atsakingas už visų BPM kredito įstaigų leidimų išdavimą, jų panaikinimą ir kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo vertinimą, pirmiausia remiantis nacionalinių kompetentingų institucijų pasiūlymais. Nors bankų stebėsenos dėl kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimų laikymosi kompetencija tenka atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms, o už pinigų plovimo nusikaltimų tyrimą yra atsakingos nacionalinės teisėsaugos institucijos, ECB atsižvelgia į su pinigų plovimu susijusią informaciją ir vertinimus, gautus iš nacionalinių kompetentingų institucijų, kai jis atlieka rizikos ribojimo vertinimus ir, be kita ko, panaikina leidimus pagal taikytiną teisinę sistemą. Šiuo atžvilgiu ECB remiasi atitinkamų nacionalinių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucijų darbu ir glaudžiai su jomis bendradarbiauja.

Reaguojant į pastarojo meto pinigų plovimo bylas, ES imtasi keleto teisinių ir veiklos iniciatyvų, kuriomis siekiama sustiprinti riziką ribojančios priežiūros institucijų, įskaitant ECB, vaidmenį, kad vykdant rizikos ribojimu pagrįstą priežiūrą būtų atsižvelgiama į pinigų plovimo problemas ir sustiprintas rizikos ribojimo ir kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijų bendradarbiavimas. Šios iniciatyvos apima priemones, kuriomis siekiama gerinti institucijų informacijos mainus ir rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros koordinavimą ir nuoseklumą sprendžiant kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu klausimus.

60. *Po pastarojo meto skandalų ES, kaip, Jūsų nuomone, bus atsižvelgta į pinigų plovimo riziką ECB vertinant bankų finansinį stabilumą? Ar manote, kad yra poreikis Europos Sąjungoje centralizuoti kovos su pinigų plovimu priežiūrą vienoje agentūroje ar mechanizme ir sykiu leisti kompetentingoms institucijoms naudotis mokesčių duomenimis kovos su pinigų plovimu tikslais?*

Naujausiuose pranešimuose apie įtariamą pinigų plovimą Europos bankų sektoriuje išryškėjo poreikis toliau tobulinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemą. Siekiant apsaugoti bendrąją rinką gali prireikti apsvarstyti galimybę taikyti labiau europinį požiūrį, turint omenyje tai, kad dabartinė sistema gali būti veiksminga tik tiek, kiek yra veiksmingas įgyvendinimas silpniausioje šiuo atžvilgiu valstybėje narėje. Kalbant apie kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros centralizavimą, pastebėjau, kad ES Komisijos komunikate dėl geresnio ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu įgyvendinimo numatyta galimybių, kurias reikėtų apsvarstyti, pavyzdžiui: i) pakeisti Kovos su pinigų plovimu direktyvą į ES reglamentą siekiant dar labiau suderinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisykles, ii) pavesti kuriai nors Sąjungos įstaigai konkrečias kovos su pinigų plovimu priežiūros užduotis siekiant užtikrinti aukštos kokybės nuoseklią kovos su pinigų plovimu priežiūrą finansų sektoriuje ir iii) sukurti tvirtesnio koordinavimo mechanizmą, kuriuo būtų remiamas tarpvalstybinis finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimas.

Galiausiai, nors bankų atitikties kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimams

stebėseną valstybių narių lygmeniu vykdo nacionalinės kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucijos, ECB vis tiek turėtų labai rimtai vertinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką savo kompetencijos ribose, vykdydamas priežiūros įgaliojimus. Šiuo aspektu keitimasis informacija su rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros institucijomis ir kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijomis gali būti naudingas ir padėti ECB atsižvelgti į pinigų plovimo riziką atliekant su rizikos ribojimo principais pagrįsta priežiūra susijusius vertinimus.

61. Palyginti su euro zona, JAV finansų sektorius labiau integruotas, o tai padeda sumažinti neigiamą sukrėtimų poveikį (užtikrinamas atsparumas). Vis dėlto pasaulinė finansų krizė parodė, kad finansiniai tinklai, nors ir atsparūs, vis dar yra nestabilūs. Tos pačios savybės, dėl kurių sistema tam tikromis sąlygomis tampa atsparesnė, kitomis aplinkybėmis gali veikti kaip svarbūs sisteminės rizikos ir nestabilumo šaltiniai. Ar didesnė finansinė integracija visuomet dera su finansinio stabilumo tikslu? Kokie turėtų būti kapitalo rinkų sąjungos tikslai?

Pasaulinė finansų krizė parodė tiesioginį ryšį tarp finansinės integracijos ir finansinio stabilumo. Viena vertus, finansų rinkos integracija, didėjant realiosios ekonomikos finansavimo šaltinių įvairovei ir valstybėms dalijantis rizika, sumažina išskirtinę riziką, kylančią dėl su konkrečia šalimi ir sektoriumi susijusio pažeidžiamumo. Kita vertus, didesnės tarpusavio sąsajos taip pat gali padidinti vietinės krizės plitimo riziką, t. y. nedideli sukrėtimai gali sutrikdyti įprastą finansų rinkų veikimą. Krizė parodė, kad norint pasiekti finansinės integracijos ir finansinio stabilumo pusiausvyrą reikalingas reguliavimas ir priežiūra.

Be reguliavimo, priežiūros ir krizių valdymo reformų, kurios buvo įgyvendintos po krizės, be kita ko, kuriant bankų sąjungą ir plėtojant ES makrolygio rizikos ribojimo sistemą, kapitalo rinkų sąjunga turi galimybių išplėsti integracijos naudą nepakenkiant finansiniam stabilumui. Kapitalo rinkų sąjungos darbotvarkė taip pat gali atlikti labai svarbų vaidmenį pertvarkant ES finansų aplinką ir priežiūros struktūrą, turint omenyje su „Brexit“ susijusius iššūkius. Pagrindiniai jos tikslai – didesnis Europos nefinansinių korporacijų finansavimo šaltinių įvairinimas ir tarpvalstybinių investicijų ES viduje stiprinimas. Tai padidintų finansų sistemos atsparumą su konkrečiomis šalimis ir sektoriais susijusiai rizikai, sukurtų galimų gerovės privalumų, kylančių iš to, kad šalys pasidalija rizika, ir atitinkamai sustiprintų pinigų politikos poveikį. Kapitalo rinkų sąjunga taip pat siekiama didinti tarpvalstybinį nuosavo kapitalo finansavimą ir tarpvalstybinę turto nuosavybę euro zonoje / ES, taip stiprinant įvairių šalių privačiojo sektoriaus rizikos pasidalijimo mechanizmus ir užtikrinant sklandesnį vartojimo augimą. Galiausiai, kapitalo rinkų sąjunga sudaro sąlygas įvairių formų atspariai tarpvalstybinei integracijai vykdant tiesiogines užsienio investicijas, leidžiant užsienio kapitalo ir ilgesnės trukmės skolos vertybinių popierių emisijas.

Džiaugiuosi iki šiol padaryta pažanga tobulinant Europos kapitalo rinkas. Vis dėlto reikia pripažinti, kad darbas dar nebaigtas. Toliau siekiant labiau integruotų kapitalo rinkų ES reikėtų atitinkamo ne bankų finansų sektoriaus reguliavimo ir makrolygio rizikos ribojimu pagrįsto požiūrio į šį sektorių, kad būtų galima užtikrinti finansinį stabilumą. Galiausiai išties integruotą kapitalo rinkų sąjungą taip pat turėtų papildyti bendra priežiūros sistema.

62. Kokia Jūsų nuomonė apie 2012 m. TVF ataskaitą „The Chicago Plan Revisited“, kurią parengė J. Benes ir M. Kumhof, ir apie jų idėjas? Ar manote, kad ataskaitoje pasiūlytos bankininkystės reformos padėtų sumažinti sistemos pažeidžiamumą?

TVF darbo dokumente, kurį paminėjote, nagrinėjamas vadinamasis Čikagos planas, kurį pirmą kartą pasiūlė Čikagos universiteto profesorius Henry Simons po Didžiosios depresijos. Pagrindiniai

šio plano elementai, taip pat žinomi kaip „siauroji bankininkystė“ (angl. *narrow banking*), yra du: pirma, turėtų būti reikalaujama, kad bankai padengtų 100 proc. savo indėlių vyriausybės išleistais vertybiniais popieriais; antra, bankai turėtų galėti finansuoti naujas paskolas tik iš nepaskirstytų pajamų arba skolindamiesi tiesiogiai iš valstybės.

Siaurosios bankininkystės šalininkai teigia, kad tai panaikintų masinio indėlių atsiėmimo grėsmę, užtikrintų vyriausybės vykdomą kredito ciklo kontrolę, nes privatiems bankams nebūtų leidžiama kontroliuoti „plačiųjų“ pinigų pasiūlos, taip pat mažintų valdžios sektoriaus ir privačiojo sektoriaus skolą. Aš asmeniškai abejoju, ar toks planas yra pageidautinas arba reikalingas. Nesu tikra, kad būtų gera mintis atimti iš privačių bankų jų vaidmenį „plačiųjų“ pinigų pasiūlos srityje, nes nėra jokių garantijų, kad vyriausybės galėtų apskritai geriau finansuoti realiąją ekonomiką. Be to, jei bankams būtų taikomi tokie griežti jų galimybių skolinti apribojimai, galima tikėtis, kad privatus kreditai greitai pereitų į nereguliuojamas finansų sistemos dalis, o to pasekmes sunku numatyti.

Per dešimtmetį po finansų krizės bankai apskritai tapo kur kas saugesni nei buvo. Dabar reikalaujama, kad bankai turėtų daugiau ir geresnės kokybės kapitalo negu prieš krizę. Jie taip pat turi turėti dideles aukštos kokybės likvidžiojo turto atsargas, kad galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus, net kai rinkos neveikia. Padarėme didžiulę pažangą siekdami rasti per didelių, kad jiems būtų leista žlugti, bankų problemos sprendimą, pirmiausia reikalavdami, kad bankai leistų tokias skolos priemones, kurių nuostolius galėtų prisiimti ir kurias galėtų konvertuoti į nuosavybės vertybinius popierius įsipareigojimų nevykdymo atveju, taip sumažindami riziką mokesčių mokėtojams. Be to, naudodamiesi makrolygio rizikos ribojimo priemonėmis galime dar labiau padidinti finansų sistemos atsparumą, pritaikyti reikalavimus prie ciklinių finansinių sąlygų svyravimų ir mažinti struktūrinę ir sisteminę riziką konkrečiose rinkose arba geografinėse vietovėse.

Šiuo metu labiausiai reikėtų siekti, kad pokrizinio laikotarpio finansinės reformos būtų vykdomos iki galo, laiku ir nuosekliai, o prieš imdamiesi tolesnių esminių pakeitimų turėtume nuodugniai įvertinti šias reformas, siekdami užtikrinti, kad jos veiktų taip, kaip numatyta.

63. Nemažai svarbių privačiojo ir viešojo sektoriaus obligacijų Europoje pasižymi neigiamu pelningumu. Ar tai turi įtakos finansiniam stabilumui ir, jei taip, kaip tai turėtų būti sprendžiama?

Iš tikrųjų, labai didelės aukštai reitinguojamų vyriausybės obligacijų dalies ir didelės nefinansinių įmonių obligacijų dalies prekybos grąža yra neigiama. Tai galioja net ir labai ilgo termino obligacijoms. Nors palankesnės finansavimo sąlygos gali padėti skatinti makroekonominę aplinką ir užtikrinti finansinį stabilumą, jos taip pat kelia tam tikrą finansinio stabilumo riziką, kurią reikia atidžiai stebėti.

Pirma, kadangi neigiamas obligacijų pelningumas sudaro palankias šių obligacijų emitento finansavimo sąlygas, tokie emitentai gali būti linkę prisiimti papildomą riziką arba padidinti įsiskolinimą, kuris kitomis aplinkybėmis galėtų būti laikomas pernelyg dideliu. Kadangi vyriausybės obligacijų pelningumas taip pat yra bankų kredito lyginamasis rodiklis, ši rizika gali būti taikoma didesniai skolininkų skaičiui už įmonių ir valstybės obligacijų rinkų ribų.

Antras aspektas – turto vertės, pavyzdžiui, gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamojo turto kainos, nustatymas. Turto kainos gali būti siejamos su neigiamu obligacijų pelningumu, nes investuotojai atitinkamai koreguoja savo portfelius. Didesnių palūkanų normų sąlygomis gali būti mažesnis skolininkų turimas skolos grąžinimo pajėgumas ir sumažėti užstato vertė. Tai galėtų padidinti kreditorių, įskaitant bankus, portfelių kredito riziką.

Galiausiai, investuojantys į obligacijas patiria neigiamo pelningumo sąlygų poveikį. Nuolat mažos investicijų pajamos yra problema, su kuria susiduria draudimo sektorius ir pensijų fondai, nes jie didžiąją dalį lėšų yra investavę į nedideles pajamas duodančias obligacijas ir kitą ilgalaikį turimą. Pastaraisiais metais vidutinė jų portfelių grąža labai sumažėjo. Tikėtina, kad ji dar labiau sumažės, nes senesnės didesnio pelningumo obligacijos, palaipsniui suėjus jų terminui, bus pakeistos naujesnėmis, mažesnio pelningumo obligacijomis. Kad išlaikytų tam tikrą pelningumo lygį, kai kurie iš šių investuotojų savo portfeliuose didino kredito riziką ir rizikos trukmę.

Visa ši rizika turėtų būti mažinama derinant atitinkamus priežiūros veiksmus, įskaitant mikrolygio ir makrolygio rizikos ribojimo politiką, kuri būtų tinkamai pritaikyta prie įvairios rizikos, su kuria susiduria skirtingi finansų sistemos dalyviai.

64. Ką manote apie interesų konfliktų prevenciją ECB? Ar būtina atlikti pakeitimų siekiant užtikrinti finansų sektoriaus nepriklausomumą nuo ECB?

ECB yra institucija, kuriai patikėtos viešąjį interesą atitinkančios užduotys. Todėl sprendimus priimančių ECB organų nariai ir ECB darbuotojai turi laikytis aukščiausių etikos standartų ne tik tam, kad išvengtų interesų konfliktų, bet ir tam, kad užtikrintų nepriklausomumą, sąžiningumą, atskaitomybę ir skaidrumą.

Susidariau įspūdį, kad ECB nustatytos tvirtos sąžiningumo apsaugos priemonės, parengtos atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Europos ombudsmeno bei nevyriausybinių organizacijų, pavyzdžiui, „Transparency International“, rekomendacijas ir pasiūlymus. Neseniai paskelbtas bendras elgesio kodeksas taikomas ne tik aukšto lygio pareigūnams, sudariusiems darbo sutartį su ECB, bet ir tiems, kuriuos pagal nacionalines taisykles paskyrė valstybės narės. Jis apima konkrečias taisykles, kaip valdyti su veikla, vykdoma pasibaigus tarnybos laikotarpiui, privačiais finansiniais sandoriais ir santykiais su interesų grupėmis susijusius interesų konfliktus ir jų vengti, taip pat priemonės elgesio kodekso nesilaikymo atvejais ir pareigą skelbti interesų deklaracijas. Be to, ECB darbuotojų etikos kodekse daug dėmesio skiriama interesų konfliktų valdymui.

ECB taip pat taiko specialias sistemas ir praktiką, kad užtikrintų savo nepriklausomumą nuo finansų sektoriaus tiek savo eiliniuose, struktūruotuose posėdžiuose, tiek dvišaliuose susitikimuose. Pagal jas, rengiant eilinius struktūruotus posėdžius su finansų (ir ne finansų) sektoriumi aukšto lygio dialogų kontekste arba susitinkant su rinkos ryšių grupėmis, turi būti laikomasi skaidrumo, gero valdymo, etiško elgesio ir sąžiningumo nuostatų. Norėčiau pastebėti, kad informacija apie grupių struktūrą, narių atrankos kriterijus ir jų susitikimus skelbiama ECB interneto svetainėje. Taip pat ECB laikosi specialių taisyklių, kuriomis užtikrinamas jo aukšto lygio pareigūnų ir finansų rinkos atstovų dvišalių susitikimų sąžiningumas, skaidrumas ir atskaitomybė, o informacija apie tokius susitikimus paprastai įtraukiama į pareigūnų skelbiamą posėdžių kalendorių.

Žinoma, svarbu neatsipalaiduoti ir visada siekti, kad šios sistemos tinkamai atspindėtų naujausius pokyčius ir geriausią praktiką.

D. ECB veikimas ir demokratinis atskaitingumas bei skaidrumas

65. Koks bus Jūsų asmeninis požiūris į socialinį dialogą Europos Centriniam Banke? Kaip vertinate tai, kad dėl ECB unikalios nepriklausomumo statuso ECB darbuotojams netaikomi nei ES tarnybos nuostatai, nei ES institucijų darbo sąlygos, nei Vokietijos darbo teisė?

ECB galioja kartu su darbuotojų atstovais (išrinktu Personalo komitetu ir pripažinta profesine

sajunga, IPSO) parengta išsami konsultavimosi ir informavimo sistema. Pagal šią sistemą numatyti reguliariai rengiami ECB pirmininko (arba jo atstovų) ir darbuotojų atstovų susitikimai. Be to, vyriausiasis tarnybų pareigūnas, kuris atsiskaito Vykdomajai valdybai per ECB pirmininką, ir ECB žmogiškųjų išteklių skyrius atlieka esminį vaidmenį vykdant socialinį dialogą ECB. Aš asmeniškai nekantrauju susitikti su visais ECB darbuotojais ir jų išrinktais atstovais. Tai man suteiks galimybę geriau susipažinti su jų problemomis.

Nors ir suprantu, kad ECB darbuotojams nėra tiesiogiai taikomi išorės įdarbinimo ar darbo teisės aktai, ECB personalo narių įdarbinimo sąlygos yra suformuluotos pagal Sąjungos pirminę teisę. ECB visoms valstybėms narėms privalo taikyti vienodus bendruosius teisės principus, bendruosius Europos Sąjungos teisės principus, taip pat ES reglamentuose ir direktyvose dėl socialinės politikos nustatytas taisykles, skirtas valstybėms narėms. Be to, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija galioja visose Europos institucijose.

Galiausiai ECB įdarbinimo sąlygas ir jų įgyvendinimą atskirais atvejais teismine tvarka nagrinėja ETT.

66. Ar, Jūsų nuomone, reikia nustatyti ECB valdančiosios tarybos narių elgesio ir sąžiningumo ES lygmeniu stebėsenos ir peržiūros mechanizmus?

Kaip euro zonos centrinis bankas ir bankų priežiūros institucija ECB turėtų siekti aukščiausių gero elgesio ir gero valdymo standartų, kad apsaugotų savo reputaciją ir nepriklausomumą.

Suprantu, kad neseniai priimtu aukšto lygio ECB pareigūnų elgesio kodeksu siekiama nustatyti griežtus gero elgesio ir gero valdymo standartus. Juo nustatytas įpareigojimas visiems Valdančiosios tarybos, Vykdomosios valdybos ir Priežiūros valdybos nariams skelbti metines interesų deklaracijas, taip paisant Europos Parlamento ir nevyriausybinų organizacijų reikalavimų ir Europos ombudsmeno rekomendacijų.

Šios interesų deklaracijos užtikrina visišką asmeninių, profesinių ir finansinių interesų skaidrumą. Nėra nustatyta ribų, kurių neviršijus būtų galima neteikti finansinių interesų deklaracijos, be to, ECB pabrėžė, kad jis taiko griežčiausias finansinių įsipareigojimų ir finansinių sandorių stebėsenos taisykles iš visų ES institucijų. Aukštų pareigūnų interesų skaidrumo užtikrinimą papildė jų mėnesio kalendorių skelbimas.

Mano nuomone, visos kartu šios taisyklės užtikrina pakankamas apsaugos priemones, kad būtų užtikrintas tinkamas elgesys.

67. Europos Parlamentas atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant ECB atskaitomybę. Kokias išvadas galite padaryti lygindama su kitomis jurisdikcijomis (pvz., JAV Kongreso ir Federalinio rezervo, Europos Parlamento ir ECB, Jungtinės Karalystės parlamento ir Anglijos banko santyki)?

Centrinio banko nepriklausomumo principas puikiai tinka centriniams bankams visame pasaulyje, taip pat ir ECB. Tai rodo tvirta sąsaja – empiriškai gerai pagrįsta – tarp nepriklausomumo ir kainų stabilumo užtikrinimo. Vis dėlto tvirta centrinio banko nepriklausomybė yra tik viena monetos pusė. Kita pusė yra griežta centrinio banko atskaitomybė: ji sustiprina centrinio banko patikimumą ir sykiu paramą jo politikai bei pasitikėjimą institucija.

Todėl tvirtų atskaitomybės santykių užtikrinimas yra nuolatinis iššūkis centriniams bankams ir

atitinkamiems parlamentams. Pastaraisiais metais ECB ir Europos Parlamentas šį uždavinį sprendė plėtodami atskaitomybės mechanizmus, labai panašius į kitų didžiųjų centrinių bankų pažangios ekonomikos šalyse mechanizmus. Pavyzdžiui, Federalinio rezervo valdytojų tarybos pirmininkas Kongreso posėdžiuose dalyvauja keturis kartus per metus (du kartus Senate ir du kartus Atstovų Rūmuose); ECB pirmininkas Europos Parlamento posėdžiuose dalyvauja penkis kartus per metus (keturis kartus ECON komitete ir vieną kartą Parlamento plenarinėje sesijoje).

Vis dėlto manau, kad svarbiausia ne kopijuoti kitų valstybių praktiką, o užtikrinti, kad ECB atskaitomybės priemonės būtų proporcingos jo užduotims ir pareigoms ir prireikus toliau plėtojamos, remiantis Sutartimis ir visapusiškai laikantis centrinio banko nepriklausomumo principo, atsižvelgiant į instituciją ir piliečių keliamą atskaitomybės reikalavimą. Tęsiant jau užmegztus santykius bus svarbu – ir naudinga pačiam ECB – užtikrinti tęstinį vaisingą abiejų institucijų dialogą, suteikiant ECB galimybes paaiškinti savo sprendimus, o Europos Parlamentui – galimybių tikrinti ECB politiką. Šis veiksmingas dialogas dar labiau pagerins bendrą ECB politikos supratimą ir duos geresnių ekonominių rezultatų: TVF moksliniai tyrimai rodo, kad šalių ekonomika yra atsparesnė, kai jų pinigų politika labiau pasitikima ir kai jų nepriklausomi centriniai bankai teikia aiškia informaciją.

68. Kokia Jūsų nuomonė apie Europos Parlamento ir ECB pirmininko dialogą pinigų politikos klausimais? Kokiomis priemonėmis ir būsimomis reformomis galima būtų padidinti ECB atskaitomybę Europos Parlamentui?

Kadangi visada teikiu pirmenybę dialogui ir informacijos mainams, palankiai vertinu tai, kad per daugelį metų ECB ir Europos Parlamentas suformavo atskaitomybės praktiką, kuri ne tik atspindi Sutartyje nustatytus reikalavimus, bet ir juos viršija bei visiškai atitinka centrinio banko nepriklausomumo principą, kuris taip pat įtvirtintas Sutartyje.

Pavyzdžiui, remdamasis Sutartyje nustatytu reikalavimu ECB skelbti metinę ataskaitą, Europos Parlamentas kasmet priima rezoliuciją dėl tos ataskaitos, o kitais metais ECB viešai paskelbia savo nuomonę dėl rezoliucijos, taip palaikydamas tikrą abiejų institucijų dialogą. Europos Parlamento rezoliucija yra svarbus indėlis į ECB darbą, nes joje pateikiama Europos žmonių atstovų nuomonė apie ECB veiksmus ir politiką.

Be to, Europos Parlamente vykstantys ECB pirmininko klausymai yra itin svarbus ECB veiklos aptarimo forumas, suteikiantis galimybę gyventojams susidaryti nuomonę apie centrinio banko norą ir galimybes pasiekti savo tikslus. Be to, Europos Parlamento prašymu rengiami ECB vykdomosios valdybos narių *ad hoc* klausymai suteikia galimybę vykdyti tikslines diskusijas svarbiausiais klausimais. Be šių dialogų, Parlamento narių teikiami klausimai ir ECB pirmininko atsakymai į juos išplėtė Parlamento ir ECB dialogo ribas ir neapsiriboja fiziniais susitikimais. Taip galima susitelkti į klausimus, kurie itin svarbūs tam tikroms grupėms arba kurie yra itin techninio pobūdžio.

Galiausiai, 2014 m. ECB paskyrus naujas priežiūros užduotis, tam buvo sukurta ir taikoma speciali atskaitomybės tvarka. Pagal Sutartį ir BPM reglamentą Europos Parlamento ir ECB sudarytame tarpinstituciniame susitarime nustatyti labai konkretūs atskaitomybės kanalai siekiant užtikrinti, kad parlamento nariai galėtų kontroliuoti ECB priežiūros funkciją. Jais buvo plačiai naudojamosi per pastaruosius penkerius metus.

Remiantis šia sėkminga patirtimi galima toliau stiprinti ECB ir Europos Parlamento dialogą, visapusiškai užtikrinant ECB nepriklausomumą ir nemenkinant Europos Parlamento vaidmenį. Eidama TVF generalinės direktorės pareigas sustiprinau institucijos skaidrumo praktiką ir jos pasirengimą bendradarbiauti su kuo platesne auditorija. Žvelgiant į ateitį, Europos Parlamentas,

ypač ECON komitetas, galėtų būti pagrindinis forumas siekiant užtikrinti ECB skaidrumą ir užmegzti atvirą vaisingą dialogą su kuo įvairesniais suinteresuotaisiais subjektais, politikos formuotojais ir Europos piliečiais.

69. Ką konkrečiai ECB galėtų padaryti, kad ateityje į aukščiausias ECB pareigas kandidatuotų moterys ir kad ECB apskritai būtų padidinta lyčių lygybė? Kaip asmeniškai ketinate pagerinti lyčių pusiausvyrą ECB? Kada tikėtės sulaukti pirmų rezultatų šioje srityje?

Diskusijos dėl lyčių pusiausvyros pastaraisiais metais vis dažniau įtraukiamos į centrinių bankų darbotvarkę ir yra svarbus TVF ir ECB strateginės darbotvarkės klausimas. Svarbu pasinaudoti šia proga ir išnaudoti esamas iniciatyvas bei judėti į priekį.

Lyčių lygybės problema yra sudėtinga ir nėra vieno visiems tinkamo sprendimo, kaip pasiekti lyčių pusiausvyrą. Tačiau yra įvairių priemonių, kurios pasirodė esančios veiksmingos. Tai tikslinės priemonės ir pažangos stebėseną vykstant talentų valdymo ciklui – nuo įdarbinimo iki skatinimo – siekiant mažinti šališkumą ir sudaryti vienodas sąlygas, strateginis duomenų naudojimas, įskaitant išorės lyginamąją analizę, naujo finansinių paslaugų sektoriaus įvaizdžio kūrimas, kad jis taptų patrauklesnis moterims, ir galiausiai vyrų parama moterims vadovėms.

Norėdami pasiekti rezultatų įvairovės ir įtraukties srityje, visais lygmenimis turime pakeisti kultūrą ir elgseną: visi darbuotojai, vadovybė ir aukščiausi vadovai (kaip jau patyriau TVF) šiuo atžvilgiu susiduria su panašiomis problemomis, kaip ir ECB. Tikiu, kad ECB gali gerokai pagerinti lyčių pusiausvyrą ir darbuotojų įvairovę ir daugeliu kitų aspektų.

70. Kaip, Jūsų nuomone, reikėtų pagerinti ECB atskaitomybę Europos Audito Rūmams, kad šie galėtų veiksmingiau dirbti? Kur, Jūsų nuomone, turėtų baigtis Audito Rūmų įgaliojimai? Ar manote, kad Audito Rūmų įgaliojimai turėtų būti kuo platesni, įskaitant galimybę susipažinti su visais susijusiais dokumentais?

Europos Audito Rūmai yra svarbi Sąjungos institucinės struktūros dalis, o jų išorės konsultacijos dažnai padeda keičiant nustatytus procesus ir siekiant išlikti novatorišku. Todėl visapusiškai remiu jų darbą, o jam atlikti reikia prieigos prie visų dokumentų, susijusių su Audito Rūmų įgaliojimais.

Kalbant apie ECB, Audito Rūmams pagal pirminę teisę suteiktas specialus audito įgaliojimas, pagal kurį daugiausia dėmesio skiriama ECB valdymo veiklos efektyvumui. Audito Rūmai rengia ECB tinkamiausio panaudotų išteklių ir pasiektų tikslų santykio vertinimą. Kita vertus, svarbių sprendimų turinio ir tinkamumo vertinimas nepatenka į Audito Rūmų tikslinius įgaliojimus – tai laikoma ECB nepriklausomumo užtikrinimo priemone.

71. Ar, Jūsų nuomone, ECB turėtų būti taikomi naujojoje direktyvoje dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos nustatyti standartai? Kada planuojate ECB nustatyti konkrečias informatorių apsaugos procedūras?

Nors, kiek suprantu, vidaus ir išorės informatorių kanalai ECB veikia, lygiai taip pat manau, kad šioje srityje galima daug ką pagerinti.

Turiu informacijos, kad ECB vykdomoji valdyba įvardijo informavimo apie pažeidimus sistemos išplėtimą kaip vieną iš 2018–2020 m. strateginių prioritetų. Tai suteiks ECB galimybę atidžiai

apsvarstyti standartus, nustatytus atitinkamuose teisės aktuose, pavyzdžiui, Europos Parlamento naujoje informatorių direktyvoje nuo 2019 m. balandžio mėn., kurioje siūlomi bendri minimalūs informatorių apsaugos standartai, taip pat kitą geriausią praktiką, atitinkamų palyginamų institucijų politiką ir procesus, taip pat Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno ir Europos Parlamento rekomendacijas.

Mano nuomone, labai svarbu, kad kiekviena institucija turėtų patikimą sistemą, kuri padėtų užtikrinti tinkamus pranešimų kanalus ir tinkamą informatorių apsaugą. ECB yra suinteresuotas turėti tokią sistemą ir tokius procesus ne vien rizikos valdymo požiūriu, bet ir siekdamas formuoti bei skatinti tokią kultūrą ir darbo aplinką, kurioje nedviprasmiškai pabrėžiama, kad kelti neigiamus faktus į viešumą ne tik galima, bet ir pageidaujama, nes tai naudinga pačiai institucijai ir jos darbuotojams.

72. Ką manote apie tai, kad Taryba anksčiau jau yra nepaisiusi Europos Parlamento nuomonės dėl ECB vykdomosios valdybos nario skyrimo?

Labai vertinu Europos Parlamento, kaip tiesiogiai ES piliečiams atstovaujančios institucijos, vaidmenį, įskaitant ir kandidatų į ECB vykdomosios valdybos narius nepatvirtinimą – tai numatyta ES pirminėje teisėje. Todėl man nederėtų komentuoti tarpinstitucinių klausimų, kuriuos sprendžia Taryba ir Europos Parlamentas.

73. Ar sutiktumėte būti paskirta į ECB pirmininkės pareigas, jei Europos Parlamentas balsuotų prieš?

Man didelė garbė būti nominuotai Europos Vadovų tarybos nariu, kurie mano kandidatūrą laiko tinkama ECB pirmininko pareigoms užimti, taip pat ir tai, kad Ekonomikos ir finansų reikalų taryba priėmė rekomendaciją dėl mano kandidatūros. Asmeniškai manau, kad Europos Parlamento nuomonė yra viena iš svarbiausių skyrimo į ECB pirmininkus proceso sudedamųjų dalių, nes ji padeda pagrindą pasitikėjimu grindžiamiems ECB ir Europos Parlamento santykiams. Todėl nuoširdžiai tikiuosi, kad šis Parlamentas pateiks teigiamą nuomonę dėl Tarybos rekomendacijos.

74. Kiek tai susiję su ECB kaip euro zonos atstovo tarptautinėse organizacijose vaidmeniu, kokių priemonių jis galėtų imtis siekdamas pagerinti savo atskaitomybę Europos Parlamentui? Kaip būtų galima suderinti poreikį užtikrinti palyginamumą ir bendrus pasaulinius standartus su poreikiu pripažinti finansavimo modelių ypatumus įvairiuose blokuose ir specifinius jų finansavimo poreikius?

Ekonominių tarpusavio sąsajų lygis pasauliniu lygmeniu reikalauja glaudaus bendradarbiavimo. Nepaisant to, kad pasauliniu lygmeniu šalys, kultūros ir sistemos labai skiriasi, pasaulinė finansų krizė parodė, kad tarptautinis bendradarbiavimas politikos srityje yra itin svarbus siekiant išsaugoti finansinį stabilumą ir tvarų ekonomikos augimą. Norint pasiekti, kad vyktų toks bendradarbiavimas, reikalingos institucijos ir forumai, kuriuose šalys galėtų puoselėti pasitikėjimą ir abipusę pagarbą vykdydamos nekonfrontacinį dialogą. Man teko garbė vadovauti TVF, kuris atliko aktyvų vaidmenį skatinant pasaulinį dialogą ir bendradarbiavimą ir sykiu parėmė ekonomikos augimą ir siekė atgrasyti nuo politikos, kuri kenktų gerovei.

ECB yra svarbi ir patikima tarptautinių ekonomikos ir finansų reikalų institucija. Jos bendradarbiavimas su tarptautinėmis institucijomis ir tarptautiniais forumais prisideda prie

bendradarbiavimo skatinimo ir patikimesnės politikos formavimo pasaulio mastu. Asmeniškai aš visada vertinau ECB teikiamą pridėtinę vertę TVF darbui, kurią suteikė ECB kaip stebėtojo statusas.

ECB dalyvavimas tarptautinių institucijų ir forumų veikloje vyksta laikantis Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statute nustatytų sąlygų. Todėl visoms šioms veiklos rūšims taikomi įprasti atskaitomybės kanalai. Be to, palankiai vertinu tai, kad ECB paskelbė tarptautinių forumų, kurių veikloje jis dalyvauja, sąrašą ir pareiškė esąs pasirengęs informuoti Europos Parlamentą ir Ekonomikos ir pinigų politikos komitetą apie savo poziciją tuose forumuose.

75. Praeityje ECB ėmėsi iniciatyvų, pvz., „AnaCredit“ ir Europos skolos paskirstymo iniciatyvos (EDDI). Kaip vertinate ECB vaidmenį įgyvendinant tokias iniciatyvas ir kaip, Jūsų nuomone, turėtų būti atskirtos teisės aktų leidėjo prerogatyvos?

Kaip ir bet kuriai pinigų sąjungai, euro zonai reikia veiksmingos finansų rinkos infrastruktūros. Dėl šios priežasties ECB ir Eurosistemai pagal Sutartį ir ECBS statutą buvo suteikti aiškūs įgaliojimai finansų rinkos infrastruktūros klausimu. Be to, ECB yra labai suinteresuotas gauti visus savo Sutartyje apibrėžtoms užduotims vykdyti reikalingus duomenis. Atitinkamai pagal statutą reikalaujama, kad ECB, padedamas nacionalinių centrinių bankų, rinktų statistinę informaciją, būtiną šioms užduotims atlikti. Todėl ECB įgaliojimai suteikia galimybę imtis reguliavimo iniciatyvų konkrečiose srityse, pavyzdžiui, statistikos ir mokėjimo sistemų srityse.

Kai ECB imasi tokio pobūdžio iniciatyvų, būtina užtikrinti, kad jis visapusiškai paisytų teisės aktų leidėjo prerogatyvų ir glaudžiai bendradarbiautų su teisės aktų leidėju. Kalbant apie statistikos sritį, Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo numatyta, kad ECB, Europos Parlamentas ir Taryba dalijasi kompetencija priimdami statistikos rengimo priemones. Yra taikomas susitarimo memorandumas, kuriame aiškiai apibrėžta ECB ir Eurostato atsakomybė, susijusi su ekonominės ir finansinės statistikos rengimu ES lygmeniu. Kitais atvejais Eurosistemos iniciatyva buvo būtinas pagrindas Europos teisės aktų leidėjui siekiant nustatyti atitinkamus teisinius reikalavimus praeityje, pvz., Bendros mokėjimų eurais erdvės reglamentą arba Centrinių vertybinių popierių depozitoriumų reglamentą.

Svarbu, kad ECB tęstų savo veiklą, atvirai ir skaidriai plėtodamas šias iniciatyvas, visų pirma pasitelkdamas viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais, ir veikdamas tik tuo pagrindu. Tai suteikia galimybę ES piliečiams, rinkos dalyviams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams pareikšti savo nuomonę dėl naujų ECB rengiamų reglamentų. Tai ne tik užtikrina skaidrumą, bet ir leidžia ECB tinkamai panaudoti visus suinteresuotųjų subjektų žinias ir išvalgas ir taip prisidėti prie geresnio politikos formavimo.

76. Ar manote, kad Jums arba kitiems ECB aukščiausiosios vadovybės darbuotojams tinkama būti tarptautinės centrinių bankų ir finansų sektoriaus vadovų organizacijos „Group of Thirty“ ar panašių grupių ar asociacijų nariais?

Kad galėtume vykdyti savo užduotis laikydamiesi atviro požiūrio, atsižvelgdami į skirtingas perspektyvas ir pasimokydami iš jų, turime keistis informacija ir patirtimi su pačiais įvairiausiais veikėjais. „Group of Thirty“ yra išskirtinių asmenų, kilusių iš skirtingos aplinkos ir atstovaujančių skirtingoms mokykloms, grupė, ir aš neabejoju, kad bendradarbiavimas su ja yra teikiantis intelektualinio peno ir naudingas ECB.

Mano nuomone, svarbu, kad ECB pareigūnai visiškai atvirai informuotų apie tokį

bendradarbiavimą ir vadovauti tvirta gero valdymo sistema, kurioje numatytos tinkamos apsaugos priemonės.

Visiškai pritariu ECB praktikai informuoti apie dalyvavimą tokių grupių ar asociacijų renginiuose tiek prieš renginį, tiek po jo, ir skatinti renginių organizatorius užtikrinti aukšto lygio skaidrumą teikiant informaciją apie dalyvius ir diskusijų temas.

Žinau, kad ECB nustatė griežtas apsaugos priemones, taikomas bendradarbiaujant su interesų grupėmis ir ypač su finansų rinkų dalyviais. Tos apsaugos priemonės yra aukšto lygio ECB pareigūnų elgesio kodekso dalis ir atitinkamai yra taikomos visiems Valdančiosios tarybos, Vykdomosios valdybos ir Priežiūros valdybos nariams.

ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Europos Centrinio Banko pirmininko skyrimas
Nuorodos	N9-0023/2019 – C9-0048/2019 – 2019/0810(NLE)
Konsultavimosi data / prašymas dėl pritarimo	16.7.2019
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	ECON 18.7.2019
Pranešėjai Paskyrimo data	Roberto Gualtieri 18.7.2019
Svarstymas komitete	4.9.2019
Priėmimo data	4.9.2019
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 37 –: 11 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Gunnar Beck, Stefan Berger, Gilles Boyer, Cristian-Silviu Buşoi, Derk Jan Eppink, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Luis Garicano, Sven Giegold, Neena Gill, Valentino Grant, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, Herve Juvin, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtzos, Aušra Maldeikienė, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Luděk Niedermayer, Piernicola Pedicini, Dragoş Pişlaru, Luisa Porritt, Jake Pugh, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Ernest Urtasun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Gerolf Annemans, Manon Aubry, Carmen Avram, Niels Fuglsang, Eugen Jurzyca, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Ville Niinistö, Irene Tinagli
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Alice Kuhnke
Pateikimo data	9.9.2019